

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

L'acompanyament a persones refugiades

Estudi d'un cas

Aina Colomer i Solà

Tutora: Eulàlia Collelldemont Pujadas

Treball Final de Grau

Educació Social

Facultat d'Educació i Ciències Humanes

(Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya)

Vic, maig de 2020

Si de veras quieres ayudarme:

No camines por mí, déjame caminar por mi camino;

No hables por mí, déjame hablarme y escúchame;

No llores por mí, déjame llorar y acompáñame;

No decidas por mí, déjame elegir y respeta mis decisiones;

No te arrojes al agua por mí, déjame que aprenda a nadar;

No me impongas tu experiencia, déjame hacer la mía;

No aciertes por mí, déjame aprender a equivocarme:

Porque yo crezco más con mis errores que con tus aciertos.

René Trossero (2001). *Siembra para ser tú mismo*. Buenos Aires: Ed. Bonum

Resum

Actualment la situació de persones refugiades que migren per buscar un futur millor és un tema molt present i rellevant que inspira la necessitat de parlar-ne, reflexionar-hi i destinar-hi molts esforços.

El present treball pretén donar més visibilitat a aquesta problemàtica posant èmfasi en l'acompanyament que rep aquest col·lectiu una vegada arribat al nou territori. L'objectiu principal d'aquesta recerca és investigar quin és el tipus d'acompanyament que reben les persones refugiades al territori que els proporciona asil. A través de la recerca bibliogràfica s'exposen diferents conceptes i aspectes que s'han considerat rellevants de la temàtica. Gràcies a les entrevistes a una persona refugiada i un grup d'acompanyants d'aquesta, s'ha pogut aprofundir en l'objecte d'estudi per poder-nos fer una idea de la realitat que han de viure aquestes persones.

Paraules clau: Persones refugiades, acompanyament, treball en xarxa, condicions de vida, comunitat

Abstract

Nowadays, the situation of refugees migrating for a better future is a very timely and relevant topic which inspires a need to talk about, reflect on and direct great efforts toward their situation.

This project aims to make this problem more visible by emphasizing the support that this group receives once they arrive in the new territory. The main purpose of this research is to investigate the type of support that refugees receive in the territory where they seek asylum. Through bibliographic research, different relevant concepts and aspects related to the subject are presented. Thanks to interviews with a refugee and a group of her fellow refugees, it has been possible to analyse the subject in more detail in order to gain an insight into the realities they experience.

Keywords: Refugees, support, networking, living conditions, community

Agraïments

Abans de començar m'agradaria donar les gràcies a la meva tutora l'Eulàlia Collelldemont Pujadas per tot el suport, la guia, la paciència i les hores dedicades en aquest treball.

A en Miquel per apropar-me a la seva mare i a les seves amigues per ajudar-me a comprendre millor la realitat de les persones refugiades.

Un agraïment molt especial i sincer a la persona refugiada per apropar-me a les seves vivències. Tant de bo tothom tingués tant coratge i valentia per tenir la força de tot el que han viscut ella i la seva família.

I finalment, a la meva família i amics per ajudar-me i fer-me costat de forma incondicional sempre que ho he necessitat.

Sense totes i cada una de vosaltres res no hauria estat el mateix... Gràcies amb el cor!

ÍNDEX

1. Presentació i justificació de la recerca	6
2. Pregunta de la recerca i objectius	8
2.1.Pregunta de recerca	8
Quin tipus d'acompanyament reben les persones refugiades?	8
2.2.Objectius	8
3. Metodologia de la recerca	9
3.1.Els aspectes ètics	11
3.2.La codificació.....	11
3.3.Categorització	12
4. Conceptes	14
4.1.Els refugiats	15
4.2.Desplaçaments	18
4.3.L'acolliment.....	21
4.4.Condicions	23
4.5.Suport.....	23
4.6.Necessitats i dificultats	25
4.7.Comunitat.....	25
4.8.Supervivència.....	27
4.9.Coordinació.....	27
4.10. Disponibilitat.....	27
5. Anàlisi de dades	28
6. Conclusions de la investigació	47
7. Limitacions i futures línies d'investigació	49
8. Referències bibliogràfiques.....	51
ANNEX	54

1. Presentació i justificació de la recerca

El moment en què vaig haver d'escollir el tema de la recerca va ser força complicat, ja que hi ha molts temes que m'agradaria poder indagar i analitzar. Després de dies i dies de reflexió vaig arribar a la conclusió que volia alguna circumstància que s'estigués vivint en l'actualitat i aquest fet em va portar a pensar amb la gran quantitat de persones refugiades que hi ha actualment al món. És per aquest motiu que finalment em vaig decantar per les persones refugiades i la realitat que en què es troben.

Els principals objectius d'aquesta recerca són conèixer algunes experiències sobre com es viu en primera persona el fet d'haver de migrar cap a un altre país. És a dir, poder apropar-me a la història d'algunes d'aquestes persones refugiades per tal de poder conèixer quin és el tipus d'acompanyament que reben aquestes persones una vegada arriben al territori d'asil. A més, volia poder conèixer i analitzar la situació d'arribada de persones refugiades a la ciutat que els proporciona asil, amb l'acompanyament, les ajudes, els serveis, etc. amb les que compten una vegada arribades a la ciutat.

La motivació per a realitzar el Treball Final de Grau sobre aquesta temàtica està motivada per una experiència pròpia: durant les pràctiques realitzades a un Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE)¹ durant el 3r curs d'Educació Social a la Universitat de Vic vaig conèixer a un adolescent que vivia al Marroc amb la seva família i aquest va venir fins a Catalunya a sota d'un camió per tal de buscar una vida millor. Aquest va ser un fet que em va sobtar molt, ja que la família d'aquest menor el van fer venir tot sol amb només 13-14 anys a sota d'un camió, per tal d'aconseguir una vida millor pel seu fill.

Un altre motiu que va ser important per decantar-me cap aquesta temàtica: tenia constància que a un poble d'Osona hi havia una família de refugiats de Síria on no se'ls hi estava realitzant un bon acompanyament per part de professionals.

Certament, penso que l'acompanyament a les persones refugiades es pot realitzar mitjançant un treball des de l'educació social. Aquest acompanyament fa que l'educador/a sigui el punt d'enllaç per tal d'afavorir el treball en xarxa i aconseguir la

---

¹ Vaig realitzar les practiques al Centre Residencial Osona. Aquest és un centre de titularitat pública de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya. Aquest servei es va posar en funcionament l'any 1985 a la finca "Casa Moreta" i l'any 1993 es va traslladar al carrer Camí de l'Escorial 22, de Vic, on es troba actualment.

integració d'aquestes persones dins la nova societat. Considero que aquesta figura professional és necessària per tal que aquestes persones es sentin tant recolzades com sigui possible en un moment tan complicat com és el fet que et vegis obligat a marxar del teu país.

Per altra banda, crec que és molt important el fet de conscienciar a la tota la població, ja que són els mateixos ciutadans els quals han d'estar conscienciats i sensibilitzats sobre el procés i la situació d'aquestes persones, ja que ells també tenen un paper molt important perquè els nouvinguts es sentin bé en el país d'acollida. És a dir, que són els ciutadans i les ciutadanes les persones encarregades de realitzar aquesta inclusió a les persones nouvingudes.

D'aquesta manera considero que el rol de l'educador social té un paper fonamental en l'acompanyament a persones nouvingudes per tal que cada persona pugui buscar el seu espai en una nova comunitat i ningú es senti exclòs.

2. Pregunta de la recerca i objectius

2.1. Pregunta de recerca

Com he indicat a la introducció, la meua recerca sorgeix de la necessitat de conèixer l'acompanyament que es realitza a persones nouvingudes que es troben en risc d'exclusió com a millora d'acollida. Després de llegir diferents articles sobre persones refugiades em va sorgir un pensament inquietant, ja que els articles parlaven del nombre de refugiats, dels països expulsors i receptors, de diferents programes d'acollida de refugiats, etc. però en cap moment no es parlava de com es sentien aquestes persones ni qui són les persones (si n'hi ha) que els acompanyen durant aquest procés.

D'aquesta manera el meu treball està encaminat a estudiar i si és el cas, visibilitzar la importància del bon acompanyament. Concretament, em plantejo la pregunta de recerca següent:

Quin tipus d'acompanyament reben les persones refugiades?

2.2. Objectius

A partir de la pregunta de recerca he elaborat una sèrie d'objectius per tal d'endinsar-me en la complexitat del procés d'acompanyament viscuda per les persones.

Aquest treball pretén donar resposta a la pregunta formulada anteriorment a través del següent objectiu general:

- Conèixer l'acompanyament que reben un grup de persones refugiades com a mostra de possibilitats.

Per tal d'arribar a conèixer aquest objectiu, he elaborat una sèrie d'objectius específics per tal de donar més sentit a la recerca.

1. Conèixer la trajectòria d'una família refugiada per tal de conèixer com viuen les persones refugiades el procés d'asil i, també, el procés d'adaptació al nou territori.
2. Observar les oportunitats i les dificultats que tenen els refugiats.
3. Detectar les ajudes i els serveis amb els quals compten durant el procés d'asil.

4. Conèixer la relació entre les persones refugiades i les persones que els acompanyen.
5. Observar algunes habilitats personals i professionals i disponibilitats constants de les persones acompanyants del grup d'anàlisi.²

3. Metodologia de la recerca

En aquest apartat podem veure quina metodologia he utilitzat en la recerca, com ha estat el procés i quins enfocaments ha anat agafant. També, hi consten les eines utilitzades i els aspectes ètics que he tingut en compte.

Pel que fa a la metodologia de la meua recerca m'he basat en el paradigma interpretatiu, ja que el que pretenc és descriure i comprendre una realitat. Per tal de dur a terme aquesta recerca ha estat molt important parlar i conèixer a les persones per tal de conèixer la visió que en tenen, els sentiments que els sorgeixen, etc. D'aquesta manera he realitzat una entrevista a una persona refugiada i una altra a un grup de persones que els han acompanyat, que anomenarem grup d'anàlisi. El mètode d'aquest treball es basa en l'estudi de cas, ja que és una comprensió profunda d'una realitat singular.³ Pel que fa a la tècnica de recollida de la informació he centrat la recerca en les entrevistes.

A l'hora de decidir quina persona refugiada entrevistaria, vaig fer una recerca sobre les persones refugiades que vivien en alguns municipis d'Osona. Buscava una persona que estigués disposada a explicar-me'n la seva història. Però, degut a les meves limitacions, necessitava que parlés català, castellà o anglès. Finalment vaig poder entrevistar a una dona refugiada que viu a Torelló amb la seva família. Ella és mare d'una família que està composta pel pare, la mare i dos fills, un nen i una nena.

Respecte el grup d'anàlisi, havien de ser acompanyants de la persona refugiada. Va donar la casualitat que hi havia un vincle previ amb una de les persones que els ha acompanyat una vegada van arribar aquí. El fet que entre nosaltres hi hagués aquesta persona en comú

---

² El grup d'anàlisi està format per unes 14-15 persones que són les que acompanyen a la família de refugiats que he estudiat. En aquest grup hi ha persones d'entre 20 i 65 anys, tot i que la majoria d'aquestes es troben entre els 40 i els 50 anys.

³ Definició extreta dels apunts de l'assignatura de Mètodes d'investigació del 4rt curs d'Educació Social de la Universitat de Vic, impartida per Núria Simó.

va facilitar molt el contacte, la confiança i la sinceritat a l'hora de mostrar-se d'acord en fer l'entrevista i al respondre les diferents preguntes d'aquesta.

La tipologia d'entrevistes realitzades que he utilitzat ha estat la d'una entrevista semiestructurada, en la qual tenia un guió previ que es podia modificar a mesura que realitzava les entrevistes. Les entrevistes es van realitzar en un espai on les dues parts ens sentíssim còmodes per poder desenvolupar-la de forma adient. També es va tenir en compte de disposar d'un temps ampli per a poder realitzar l'entrevista.

Pel que fa a les preguntes de l'entrevista, vaig considerar que era millor que les persones entrevistades tinguessin coneixement de les preguntes que se'ls formularien, ja que d'aquesta forma si hi havia alguna pregunta que necessitessin portar informació, o bé que els fes sentir una mica incòmodes tenien temps previ a l'entrevista per tal de buscar la informació necessària i/o pensar tranquil·lament si voldrien respondre-la o no.

Les entrevistes es van registrar i transcriure. Una vegada vaig tenir les entrevistes transrites em vaig dedicar a desglossar-les en grans temes escollits a priori per tal d'obtenir informació sobre els temes que inicialment m'interessaven per realitzar la meua recerca. Aquests eren: el viatge (durada, transport, condicions...); els sentiments de pertinença cap al seu territori; impediments i/o dificultats que els havien sorgit; ajudes rebudes durant tot el període; economia i l'acompanyament rebut.

Tot i que sobre aquest aspecte cal dir que al realitzar la categorització de les entrevistes, que consisteix en agrupar conceptualment unitats d'anàlisi que tenen aspectes comuns i assignar-los a una denominació global⁴, vaig adonar-me que calia que fes una aproximació teòrica a conceptes que havien sortit i jo no havia considerat "rellevants" per confeccionar la part teòrica del treball⁵.

---

⁴ Definició extreta dels apunts de l'assignatura de mètodes d'investigació del 4rt curs d'Educació Social de la Universitat de Vic, impartida per Núria Simó.

⁵ A l'apartat de Conceptes hi consta un mapa conceptual de diferents colors amb els temes del principi i els conceptes que he treballat més tard, que ajuda a entendre tots els termes que he treballat durant el treball.

3.1. Els aspectes ètics

Pel que fa als aspectes ètics de l'estudi he tingut en compte demanar el consentiment per poder realitzar les entrevistes i la utilització de dades personals, i l'enregistrament d'aquestes per tal de poder transcriure-les posteriorment. En aquesta recerca hi apareixeran els noms de les persones entrevistades, ja que volen visibilitzar la seva història i la seva vivència per tal de sensibilitzar a la societat sobre què comporta ser una persona refugiada i quines conseqüències comporta.

Pel que fa a l'entrevista amb la persona refugiada va durar molta estona, ja que aquesta està aprenent a parlar català, però com que sovint hi ha frases que no sap com expressar-les, el parla bastant a poc a poc. Per tant, hi havia molta estona de gravació.

Pel que fa a l'altra entrevista, al grup d'anàlisi, com que vaig realitzar una mateixa entrevista a tres persones diferents a l'hora, sovint anàvem d'un tema a l'altre i les havia d'anar reconduint.

3.2. La codificació

La codificació ens permet buscar la informació mostrada de l'anàlisi i la triangulació de les dades obtingudes. Aquesta és una via directa per saber on és la informació que hem analitzat i de quina font pertany.

La codificació utilitzada per la investigació correspon a:

- Entrevista a la persona refugiada → EPR
- Entrevista al grup d'anàlisi + el número corresponent de la persona que parla
  - Si parla la persona 1 → EGA + 1 = EGA1
  - Si parla la persona 2 → EGA + 2 = EGA2
  - Si parla la persona 3 → EGA + 3 = EGA3

A partir d'aquí s'indicarà a quina pàgina es pot cercar (p) del document concret, a quin paràgraf es pot trobar (gr, abreviació de "gruix") i finalment a quina línia es troba ("L" majúscula). Després de cada abreviació hi ha el núm. (1,2,3,etc.) corresponent on es troba. Entremig de les diferents abreviacions hi afegirem un guió (-) per facilitar la separació i lectura d'aquestes.

Per tant, si ens trobéssim amb un fragment categoritzat que correspongués a la categoria de condicions i estigues extret de l'entrevista amb la persona refugiada, a la pàgina 1, al paràgraf 4 i a la línia 2 i 3, ens trobaríem amb aquest codi:

- EPR-p1-gr4-L2i3 → *“Vam marxar per buscar vida, per buscar una nova vida i un futur pels nens i per nosaltres.”*

En canvi, si ens trobéssim amb un fragment categoritzat que respongués a la categoria de suport i estigués extret de l'entrevista al grup d'anàlisi i parlés la persona 2, a la pàgina 8, paràgraf 25 i a la línia 1 i 2, ens trobaríem amb aquest codi:

- EGA2-p8-gr25-L1i2 → *“[...] Al principi vam veure que una de les coses primordials les quals havíem d'ajudar-los era buscar feina perquè això els retornaria una part de dignitat”*

3.3. Categorització

Per tal de dur a terme l'anàlisi de la informació he realitzat categorització de les entrevistes. Per realitzar la categorització d'aquesta recerca he cregut convenient elaborar una graella amb els temes o categories i subtemes o subcategories que considero rellevants per tal de realitzar l'anàlisi de les entrevistes.

Per fer més visual la taula que he realitzat he relacionat cada categoria de les dades recollides amb un color diferent, per tal de facilitar-ne la categorització d'aquestes. El fet d'utilitzar un codi de colors facilita la comprensió de l'anàlisi de dades.

La taula consta de tres columnes. La primera columna hi ha la categoria més rellevant, a la segona hi ha els diferents subtemes que he considerat que tenien més importància a l'hora de realitzar-ne l'anàlisi. Per últim, a la última columna he realitzat una petita definició del que he englobat dins de cada categoria. Aquesta última columna és molt important perquè a vegades hi ha frases a destacar que no sabem en quina categoria adjudicar-les, ja que no tenim suficientment informació per decidir on posar-los. Aquest apartat ens ajudarà que les categories siguin fidels a la informació que contenen.

Per tant, a partir de la informació recollida i l'anàlisi de les entrevistes he realitzat la següent llegenda de categorització que consta de vuit categories diferents:

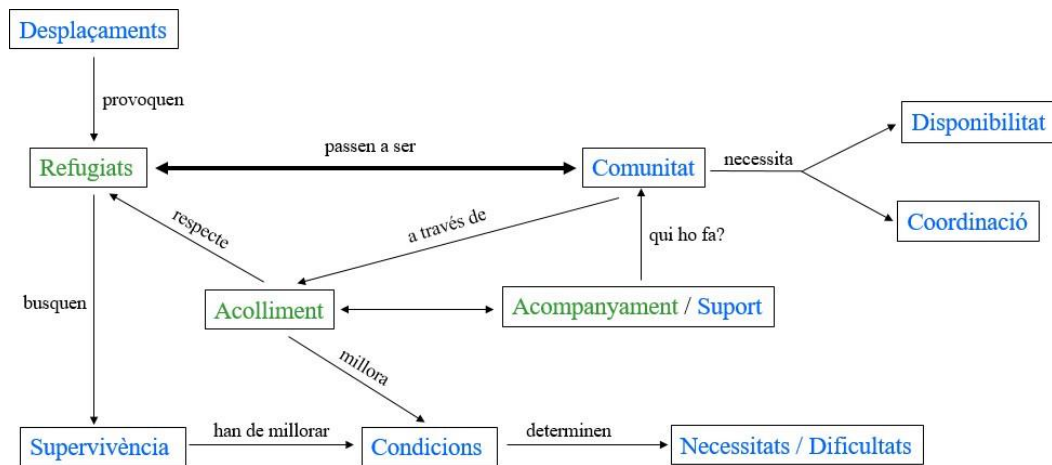
CATEGORIES	SUBCATEGORIES	DEFINICIÓ
Suport	<ul style="list-style-type: none"> a) Premsa b) Tiets i tietes de Torelló c) Formació laboral d) Governamental e) Escolar f) Lingüístic g) Ajudes econòmiques 	Tota aquella acció directe o indirecte que proporciona ajuda i que al llarg del temps possibilita la integració social de la persona o del grup de persones al nou territori.
Necessitats / Dificultats	<ul style="list-style-type: none"> a) Humanes b) Coneixença c) Treball d) Econòmiques 	Tot allò que les persones no podem prescindir i/o que ens és molt difícil d'aconseguir per satisfer les necessitats bàsiques.
Condicions	<ul style="list-style-type: none"> a) Òptimes b) Mancances c) Desprotecció d) Inseguretat e) Habitatge 	Estat el qual es troba una persona o grup de persones, o bé un espai físic.
Comunitat	<ul style="list-style-type: none"> a) Família b) Tiets i tietes de Torelló c) Veïns 	El sentiment de comunitat és una necessitat vital de les persones, ja que no podem viure aïllats de la resta de persones.
Supervivència	<ul style="list-style-type: none"> a) Perspectives de futur 	Conjunt d'accions que et permeten viure després d'un fet extraordinari.

Desplaçaments	<ul style="list-style-type: none"> a) Previs b) Viatge 	Moviments que realitzen les persones des d'un territori a un altre i que impliquen un canvi de residència ja sigui de forma temporal o permanentment
Coordinació	a) Treball en xarxa	Realitzar diferents accions per tal d'aconseguir alguna cosa.
Disponibilitat	a) Actitud de predisposició	Estat el qual una persona ofereix el seu temps lliure per ajudar i/o col·laborar als altres.

4. Conceptes

Hi ha alguns conceptes que considero que són imprescindibles de descriure per tal d'afavorir que s'entengui des de quines idees he partit la meva recerca per poder respondre la pregunta que m'he formulat des de l'inici. Per tant, al llarg d'aquest apartat aniré definint diferents conceptes que han estat vinculats a la recerca i que considero que és important que constin en rellevància.

A continuació he intentat fer un mapa conceptual on s'hi expliciten els conceptes més rellevants treballats en la realització de la recerca. De color verd hi ha els temes que havia considerat rellevants des del principi i de color blau els conceptes que he anat veient més interessants a destacar en el treball.

Il·lustració 1: Mapa conceptual dels conceptes treballats. Mapa conceptual de creació pròpia

En primer lloc i per introduir el tema de la recerca cal definir el concepte de “refugiat”, ja que considero que el seu ús sovint es realitza sense conèixer el rerefons de la paraula i és important detectar les particularitats d’aquest col·lectiu per poder conèixer-los en tota la seva globalitat.

4.1. Els refugiats

Tot repassant diferents definicions, la Gran Enciclopèdia Catalana (GEC) considera que una persona refugiada és aquella “persona que, tot i pertànyer per ciutadania a un estat, n’ha hagut d’emigrar a conseqüència d’esdeveniments polítics i ha estat acollida en el territori d’un altre estat, sense poder gaudir dels mateixos drets que els autòctons.”.

Hi ha altres definicions que donen un sentit una mica més ampli al concepte de refugiat tot incorporant possibles motius pel qual la persona ha hagut de marxar del seu país d’origen. Segons es defineix a l'article 1 de la Convenció de 28 de juliol de 1951 relativa a l'estatut dels refugiats de les Nacions Unides, un refugiat és una persona que es troba fora del país d'on n'és originari, o bé on hi resideix habitualment, a causa de fonamentalment la persecució per raons d'ètnia, religió, nacionalitat, pertinença a un grup

social o opinions polítiques, i que no pot o no vol reclamar la protecció del seu país per a poder tornar-hi.⁶

D'aquesta manera veiem que sovint es fa servir la paraula refugiat per englobar a les persones desplaçades que podrien quedar al marge de la definició legal que fa aquesta Convenció pel sol fet d'haver marxat dels seus països que estaven en guerra, o bé per haver estat forçats a emigrar cap a l'interior del seu propi país.

El Comitè dels EUA per als Refugiats i Immigrants xifra un total de 65 milions els refugiats i desplaçats arreu del món durant el 2015 i estima que hi ha més de 34 milions desplaçats per la guerra, inclosos els desplaçats interns, que romanen dins les fronteres nacionals. La majoria dels refugiats que abandonen el seu país demanen exili als països veïns. (ACNUR, 2017)

Com comenta la persona refugiada entrevistada van marxar del seu país d'origen, ja que *El principal motiu és per sobreviure nosaltres i els nens, era tot molt dur per nosaltres i pels nens. Vam marxar per buscar vida, per buscar una nova vida i un futur pels nens i per nosaltres.* (EPR-p2-gr4-L1, 2 i 3)

És a dir, els refugiats marxen en busca d'un país que els pugui oferir oportunitats d'una vida millor i d'aquesta manera sol·liciten dret d'asil. El dret d'asil és la protecció que ofereix un estat a les persones que no són súbdits seus, a vida o la llibertat dels quals és en perill per actuació de les autoritats d'un altre estat.⁷

A partir de la creació del Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades⁸ Catalunya va idear el *Programa català de refugi* que pretén construir i enfortir els vincles socials

---

⁶ La Convenció de 28 de juliol de 1951 relativa a l'estatut dels refugiats és una convenció internacional que defineix qui és un refugiat, i decideix les regles dels individus als quals se'ls garanteix el dret d'exili i les responsabilitats de les nacions que garanteixen l'exili. La convenció també decideix quines persones no es consideren com a refugiades, tals com criminals de guerra. La Convenció també assegura i preveu alguns viatges sense visat per als qui porten documents amb necessitat d'exili i de fugida del seu país d'origen.

⁷ Definició extreta de la Gran Enciclopèdia Catalana.

⁸ El Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades actua com a òrgan d'assessorament, de participació i de coordinació de les administracions públiques catalanes i les entitats i organitzacions socials que actuen en l'àmbit d'acollida de les persones demandants de protecció internacional o refugiades a Catalunya.

entre les persones que conformen la societat catalana, sigui quin sigui el seu origen geogràfic i/o cultural amb l'objectiu de contribuir a configurar una societat compromesa amb els drets humans a Catalunya i arreu del món. (Programa Català de Refugi, 2017)

Les persones refugiades acollides al Programa són persones que han fugit del seu país perquè la seva integritat física i els seus drets humans han estat greument amenaçats.

Aquestes persones rebran, durant un període màxim d'un any:

- Una prestació econòmica per a cobrir les seves necessitats bàsiques.

La generalitat i les i les diferents fundacions estan coordinades per tal de repartir prestacions econòmiques a les persones que ho necessiten. Com comenta la persona refugiada *Les ajudes que nosaltres rebíem eren de l'ajuntament que va ser el pis, però sobretot de la fundació Apip-Acam que són fonts europeus.* (EPR-p5-gr27-L1i2) La refugiada comenta que *Els proporcionaven 1.000€ al mes que pagàvem 380€ del pis que ja ens hi entra la llum i l'aigua.* (EPR-p5-gr27-L4i5)

- L'acompanyament o mentoria de part d'un grup de tres a cinc mentors, els grups d'acollida, per a cada persona refugiada o grup familiar.

Pel que fa a aquest aspecte, com bé diuen el nucli de persones que realitzen l'acompanyament *La generalitat ha muntat un programa de mentors que sona molt bé...* (EGA3-p11-gr42-L1i2)

Aquest programa de mentoria ha de permetre que diferents col·lectius: persones, entitats, administracions públiques, participin activament en l'acollida i la integració de les persones refugiades que visquin a Catalunya.

L'objectiu d'aquest programa de mentoria és mobilitzar persones voluntàries que es troben al territori català en diferents grups d'acollida de tres a cinc persones, que estiguin disposades a participar i comprometre's com a voluntàries per acompanyar una persona refugiada o grup familiar pel període d'un any. (Programa Català de Refugi, 2017)

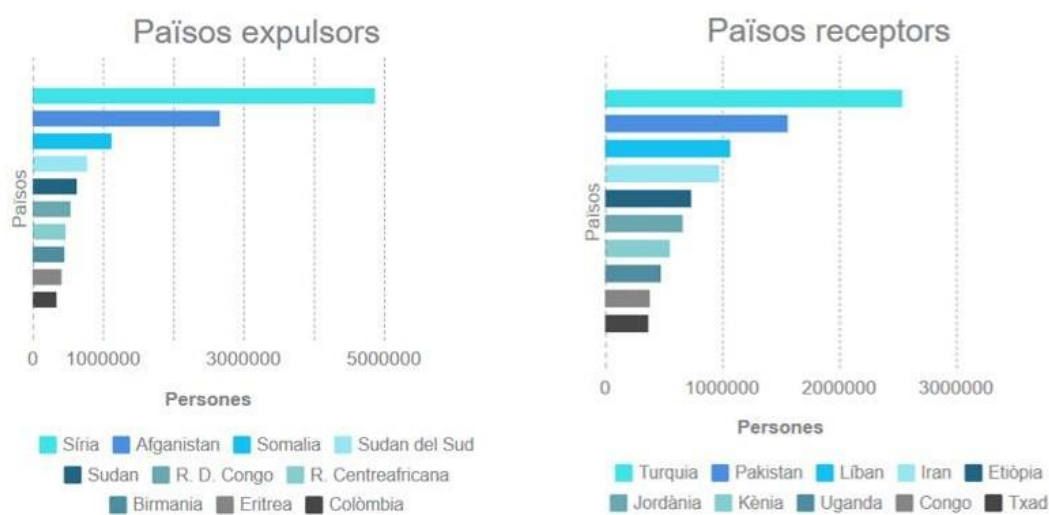

El Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades es va crear a partir de l'acord del govern l'any 2015. Aquest és l'ACORD GOV/151/2015, de 22 de setembre.

4.2. Desplaçaments

En aquesta recerca he definit els desplaçaments com tots aquells moviments que realitzen les persones des d'un territori a un altre i que impliquen un canvi de residència, ja sigui de forma temporal o permanentment. En aquesta definició hi he englobat els desplaçaments d'immigració i de migració, ja que hi ha diferents tipus de desplaçaments en quant a una migració: els desplaçaments previs, durant el viatge i una vegada arribats al nou territori.

Hi ha estudis que demostren que els continent Africà i Asiàtic són les zones més inestables tant a nivell polític, econòmic com social, del món i les que generen més refugiats. (Càrites, 2016)

Il·lustració 1: Gràfics sobre els països expulsors i receptors de refugiats. Càrites, 2016.

Com bé hem comentat anteriorment, les regions més inestables del planeta són al mateix temps les que generen més refugiats i, també, les que n'acullen més. El 85% de les persones refugiades sobreviuen en països de desenvolupament, molts dels quals són extremament pobres i amb prou feines reben ajuda per atendre aquestes persones. (ONU-Ajuntament de Barcelona, 2017)

El 63% de les persones refugiades que es troben sota el mandat de l'ACNUR es troben en tant sols 10 països.(ACNUR, 2017) Per tant, el nombre de països que provoquen un

gran nombre de desplaçaments és reduït, però el nombre de països que acullen una gran quantitat de refugiats és relativament baix.

Com es pot observar al gràfic de la il·lustració 1, Turquia és el país que acull més refugiats de tot el món, la majoria principalment sirians, amb una població de 3,5 milions de refugiats. Seguidament, el Pakistan, Uganda i el Líban, que, per la seva banda, és el país que més refugiats acull en relació amb la seva població nacional.

Els Estats Units va ser el primer país receptor de noves sol·licituds, principalment del Salvador, seguit per Alemanya, Itàlia, França i Turquia. (ONU-Ajuntament de Barcelona, 2017)

La decisió dels països de la UE⁹ de tancar les fronteres i no oferir vies legals per sol·licitar asil ha provocat que la majoria de persones refugiades hagi d'arriscar la seva vida al mar Mediterrani i saltar balles de filferro. Més de 3.116 persones van perdre la vida a l'any 2017, fent que aquesta sigui la ruta migratòria amb el nombre de morts més alt del m. Sembla ser que almenys 40.000 persones haurien mort en aquesta ruta amb el que portem del segle XXI. (CEAR, 2018)

L'any 2017 Espanya va rebre el major nombre de sol·licitants de protecció internacional amb un total de 31.120 persones. De totes aquestes persones només 595 van adquirir l'estatut de refugiat, deixant sense protecció al 65% de les persones que ho havien demanat. D'aquesta manera, l'any 2017 Espanya va ser el tercer país de la UE amb un major nombre d'arribades de persones migrants i refugiades a través del mar Mediterrani, després d'Itàlia i Grècia.¹⁰

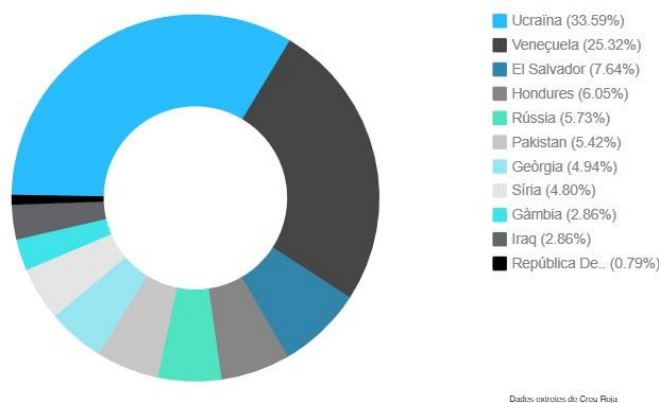
Segons les dades de la Creu Roja que es poden veure a continuació, el país que més demana protecció internacional a Espanya és Ucraïna (33'59%), seguit per Veneçuela (25'32%) i El Salvador (7'64%). En vuitè lloc s'hi troba Síria, amb un 4'8%. Tot i així, demanar protecció espanyola no sempre vol dir aconseguir-la, ja que durant l'any 2015, més del 69% de les sol·licituds van ser rebutjades. Una dada molt per sobre de la taxa europea, amb un 48'1% de negacions.

---

⁹ Unió Europea. https://europa.eu/european-union/index_es

¹⁰ Extret de l'Informe 2018: Les persones refugiades a Espanya i Europa. Resum executiu.

Països que demanen protecció internacional a Espanya

Il·lustració 2: Gràfic dels països que demanen protecció internacional a Espanya. Creu Roja, 2016.

Pel que fa a la família de refugiats comenten que *Vam viure en molts barris diferents de Damasc i cada un té una història* (EPR-p2-gr6-L1) i han realitzat varis desplaçaments: *Vam marxar de Síria cap a Líban amb autobús i de Líban vam agafar un vaixell per anar cap a Turquia perquè per anar-hi amb avió era molt car. Quan vam arribar a Mersin, Turquia vam agafar un autobús cap a Istanbul.* (EPR-p3-gr16-L1,2i3) *Quan vam arribar a Istanbul hi vam estar uns set mesos i llavors vam marxar cap a Esmirna que és una ciutat de Turquia que està al costat mar per poder anar cap a Grècia.* (EPR-p3-gr16-L4, 5,6i7) *Llavors vam agafar un autobús cap a Idomeni on allà et feien els visats per poder entrar a Macedònia. Quan nosaltres hi vam arribar ja havien tancat les fronteres i clar, vam haver d'estar gairebé tres mesos en un camp de refugiats esperant si obrien les fronteres.* (EPR-p3-gr16-L11,12,13i14) *Un dia van anunciar pels altaveus del camp de refugiats que hi havia un camp que era molt més petit però que estava molt millor cap a les muntanyes i vam decidir marxar d'Idomeni i anar cap allà.* (EPR-p4-gr17-L1,2i3) *Aquí hi vam estar uns vuit mesos, i des de la fundació UNICEF ens van portar cap a Atenes* (EPR-p4-gr17-L4i5) *Llavors vam agafar un avió cap a Espanya, cap a Madrid.* (EPR-p4-gr17-L6i7) *El novembre de 2017 vam venir a viure a Torelló.* (EPR-p4-gr18-L6i7)

Per concloure aquesta definició, afegiré la idea de l'acompanyament com a itinerari de Planella, J. (2003) que diu:

Els itineraris possibiliten que la persona sigui conscient de la seva realitat, de descobrir en quin moment vital es troba i cap on vol anar, ja que sense risc no hi ha creixement i l'acompanyament necessita l'espai i la dignitat de risc.

4.3. L'acolliment

El primer contacte que tenen les persones nouvingudes condicionen la visió que tenen aquestes persones d'aquest nou territori. Per tant, s'ha demostrat que l'arribada i l'acolliment són moments molt importants per les persones nouvingudes, ja que d'aquests moments en dependrà la cohesió i la incorporació social al país d'arribada.

D'aquesta manera, és molt important el treball en xarxa, ja que es treballa conjuntament amb els diferents agents educatius del territori com per exemple amb famílies, educadors, entitats i institucions. Totes aquestes persones comparteixen una mateixa finalitat que és el d'ajudar a les persones que siguin més autònomes i responsables. (Collet, J. i Subirats, J., 2008)

A Catalunya hi ha un servei de primera acollida perquè es realitzen molts acompanyaments de persones nouvingudes de tot el món. Aquest servei pretén promoure l'autonomia personal de les persones estrangeres i catalanes retornades i proporcionar una igualtat d'oportunitats entre la ciutadania. (Generalitat de Catalunya, 2017)

Les directives europees són les que han marcat el programa de protecció internacional espanyol on es troba el sistema català de refugi. El que ha fet Espanya és donar la jurisdicció del pla d'asil europeu a organitzacions socials. Les principals entitats són Creu Roja i UNICEF.

La sol·licitud de protecció internacional és un procediment jurídic que no comporta cap ajut social ni cap procés d'acompanyament en l'aterratge a la nova societat d'acollida. Les persones refugiades que no tenen recursos i sol·liciten asil poden accedir al programa d'atenció estatal una vegada la seva petició s'ha admès a tràmit.

Aquest programa d'atenció està gestionat per entitats socials i ONG's mitjançant una convocatòria competitiva de subvencions del Ministeri d'Ocupació, Migracions i Seguretat Social.

Així i tot, abans de l'inici de l'itinerari té lloc una fase d'avaluació i derivació (Fase 0) en la qual es valora el perfil i les necessitats de les persones sol·licitants per derivar-les al recurs més adequat.

Aquest Programa d'atenció consta de tres fases, cada una amb una durada de sis mesos que pot ser prorrogable en casos de vulnerabilitat, deixant un màxim de 24 mesos totals.

- La primera fase és l'acollida (6-9 mesos) amb allotjament en centres residencials, cobertura de les necessitats bàsiques i ajudes per aprendre l'idioma i conèixer l'entorn.
- La segona etapa és la integració (6-11 mesos) que promou la seva autonomia i independència amb un itinerari d'acompanyament, atenció psicològica, suport en l'accés al sistema educatiu i sanitari, a més d'ajudes econòmiques per cobrir les necessitats bàsiques en aquest punt l'exiliat ha d'entrar al mercat laboral i llogar un pis.
- La tercera és el període d'autonomia (6-10 mesos), on se'ls dona suport puntual i de manera esporàdica, ja que la persona ha d'assolir en gran part la plena autonomia i integració a la societat. (Creu Roja, 2016)

Els requisits per poder entrar a participar d'aquest programa són:

- Ser sol·licitant o beneficiari de protecció internacional.
- Menys de cinc anys de residència a Espanya.

Actualment des de l'ACNUR es treballa per la protecció i assistència de les persones refugiades i quan és necessari construeix i gestiona solucions provisionals com campaments per atendre els refugiats que formen part de fugides massives. En aquests moments, cerquen solucions temporals per a tots aquells que han fugit individualment o en petits grups del seu territori. (ACNUR, 2011)

Durant l'entrevista la persona refugiada comentava que *“Vam decidir quedar-nos a Catalunya sobretot perquè vam trobar aquest pis. [...] llavors vam conèixer a la P1 i a les tietes de Torelló i tot va anar millorant [...] També va ajudar molt la família, els amics i trobar feina, una mica la normalitat.”* (EPR-pg4-gr22-L1,3,4 i 5)

4.4. Condicions

Durant la meua recerca he considerat que les condicions són totes aquelles característiques de la llar, la situació econòmica, etc., com per exemple el tipus d'habitatge, les despeses econòmiques, entre d'altres. És a dir, he analitzat si les condicions de la família refugiada són:

- Òptimes: *“Allà estàvem molt millor. Menjàvem amb taules i cadires, teníem una habitació que la compartíem amb dues famílies més.”* (EPR-pg3-gr17-L3i4)
- Si hi ha alguna mancança: *“Vam arribar a Grècia amb la roba que portàvem i prou.”* (EPR-pg2-gr15-L11 i 12)
- Si han estat desprotegits en algun moment: *“Vam estar quinze dies a ple hivern sense calefacció ni aigua calenta, perquè aquest pis és del servei d'habitatge social de la generalitat de Catalunya i abans no van posar en ordre els papers vam estar quinze dies sense calefacció ni aigua calenta.”* (EPR-pg3-gr18-L7,8 i 9)
- Si s'han sentit insegurs: *“[...] vam agafar una mini barca que vam passar molta moltíssima por. No ho podré oblidar mai.”* (EPR-pg2-gr16-L6,7,8,9,10 i 11)
- Les condicions dels habitatges que han habitat: *“En aquest pis hi vam estar uns vuit mesos i el compartíem amb cinc famílies diferents.”* (EPR-pg3-gr17-L5 i 6)

Hi ha estudis que demostren que les condicions de vida de la població emigrada estan molt relacionades amb la procedència i el nivell d'ingressos de les persones. (Ajenjo, M.; Blanes, A.; Bosch, J.; Parella, S.; Recio, A.; San Martín, J. i Sintés, E., 2008)

4.5. Suport

El suport és aquella acció que sosté alguna cosa.¹¹ Dins del terme suport hi he integrat la categoria d'acompanyament, ja que entenc que acompanyar significa ajudar en tot allò que les persones necessiten. Això significa implicar-se en els diferents processos de desenvolupament personal, grupal i comunitari per tal que assoleixin el màxim nivell

---

¹¹ Definició extreta de la Gran Enciclopèdia Catalana.

possible de qualitat de vida, autodeterminació i consciència individual i col·lectiva per poder participar com a persones ciutadanes de ple dret. (Planella, 2016)

En aquesta recerca, les persones del grup d'anàlisi, que són les acompanyants, comenten que el suport que han realitzat des que van entrar en contacte amb la família fins el moment de l'entrevista ha anat canviant molt depenent de les necessitats que observaven. En l'entrevista comentaven que *Tot això ha anat canviant molt. Ara ja som en un altre punt que ja no ens necessiten tant i el suport és molt diferent.* (EGA2-p9-gr28-L1i2)

Dins la categoria de suport he creat diferents subcategories tenint en compte les ajudes que els proporcionaven els diferents serveis, organismes i/o persones en diferents moments. Aquestes són:

- El suport de premsa: *“Quan vam arribar a Torelló des del diari Torelló ens van oferir de fer-nos una notícia per donar ressò entre la població de Torelló i els voltants perquè la gent sabés de l'existència que hi havia persones refugiades i per si hi havia algun lloc de treball.”* (EPR-p4-gr24-L1,2 i 3)
- El suport dels “tiets i tietes de Torelló”: *“Al principi els havíem d'ajudar amb necessitats molt bàsiques perquè estaven sota la protecció d'una fundació [...] però la fundació era molt lluny, a Barcelona. I fer una visita una vegada cada mes no és un bon acompanyament.”* (EGA2-p7i8-gr23-L2,3,4 i 5)
- El suport a la formació laboral: *“[...] Al principi vam veure que una de les coses primordials les quals havíem d'ajudar-los era buscar feina perquè això els retornaria una part de dignitat”* (EGA2-p8-gr25-L1 i 2)
- El suport amb les ajudes econòmiques: *“Les ajudes que nosaltres rebíem eren de l'ajuntament que va ser el pis, però sobretot de la fundació Apip-Acam que són fonts europeus.”* (EPR-p4-gr27-L1 i 2)
- El suport governamental: *“L'ajuntament de Torelló ens va facilitar molt l'acollida, ja que ens van posar pis, l'escola, diferents contactes, etc. Ens van ajudar amb el gran paraigües de les coses que necessitàvem.”* (EPR-p4-gr25-L1,2 i 3)

- El suport escolar: *“Des de l’escola dels nens també ens va ajudar molt a buscar contactes per poder trobar feina.”* (EPR-pg4-gr24-L4 i 5)
- El suport lingüístic: *“L’ajuntament de Torelló ens va fer cursos per aprendre el català i el castellà que ens va anar molt bé per integrar-nos a Catalunya.”* (EPR-p4i5-gr27-L5,6 i 7)

4.6. Necessitats i dificultats

Aquesta categoria consta de dues paraules: necessitats i dificultats. Les he englobat en una mateixa categoria, perquè totes aquelles necessitats que poden aparèixer són també a l’hora dificultats pels col·lectius amb necessitats especials. És a dir, en aquesta categoria hi he englobat tot allò que les persones no podem prescindir i/o que ens és molt difícil d’aconseguir per satisfer les necessitats bàsiques.

Com a subcategories he considerat interessant realitzar les següents:

- Humanes: *“Al principi els acompanyàvem amb coses molt pragmàtiques. Els acompanyàvem al banc d’aliments; a aconseguir tovalloles, roba...; però també hi havia temes de lleure com una bicicleta, una joguina, un patinet... que havien quedat totalment oblidats.”* (EGA2-pg8-gr24-L1,2 i 3)
- De coneixença: *“Els primers passos eren bàsicament de coneixença i de saber què necessitaven per si els podíem ajudar.”* (EGA1-pg7-gr21-L1i2)
- De treball: *“Ens va costar molt el fet de trobar feina.”* (EPR-pg4-gr24-L3 i 4)
- Econòmiques: *“Espanya va rebre 300 milions d’euros de la Unió Europea que a Catalunya li corresponien 20 milions d’euros, i n’havia rebut només 2 milions, i els diners que nosaltres rebíem eren d’aquest fons...”* (EPR-pg4-gr27-L2,3 i 4)

4.7. Comunitat

Planella, J. (2013) comenta que “la comunitat és la construcció de la nostra persona té un component significatiu que està centrat en les relacions jo – els altres.”

Durant l'entrevista a la persona refugiada es va donar molta importància a aquest fet, ja que comentava que *Vam estar quatre mesos sense que ningú ens digués ni hola* (EPR-p6-gr30-L1) i que *Ningú ens havia dirigit la paraula i vam arribar a plantejar-nos de tornar a marxar a Barcelona perquè no teníem res, ni amics, ni gent, ni feina, teníem molt fred, tot...* (EPR-p6-gr30-L2i3)

D'aquesta manera, la comunitat és una necessitat vital de les persones, ja que no podem viure aïllats de la resta de persones, estem fets per viure en comunitat. Així i tot, la persona refugiada també comentava que *L'ajuntament de Torelló ens va facilitar molt l'acollida, ja que ens van posar pis, l'escola, diferents contactes, etc.* (EPR-p5-gr25-L1i2) i *L'ajuntament de Torelló ens va fer cursos per aprendre el català i el castellà que ens va anar molt bé per integrar-nos a Catalunya.* (EPR-p6-gr27-L1i2), ja que els van facilitar molt suport i acompanyament.

Com a subcategories he diferenciat entre:

- La família: *“Ho trobo molt a faltar tot però sobretot a la família. Ara fa gairebé quatre anys que no veig a la meva mare, al meu pare...”* (EPR-pg1-gr10-L1 i 2)
- Els tiets i tietes de Torelló: Com bé comenten durant l'entrevista al grup d'anàlisi, *“Ens diem Els tiets i tietes de Torelló, perquè el dia que els vaig conèixer [...] els vaig preguntar a veure què era el que trobaven a faltar més i ells em van dir que evidentment era la família, i parlaven especialment dels avis, sobretot de l'àvia. I jo els vaig dir que àvia encara no me'n sentia però que si em volien dir tieta no tenia cap inconvenient. Llavors em vaig posar en contacte amb la meva germana que havia acompanyat a la refugiada a una entrevista a l'hospital de Vic; la professora de l'escola, que és la mare del meu nebot; la professora de P-3... I vam anar fent xarxa i vam crear aquest grup i el vam anomenar així per aquest motiu.”* (EGA1-pg6-gr12)

Els tiets i tietes de Torelló està format per unes 14-15 persones de Torelló i municipis pròxims. El grup d'anàlisi s'anomena així perquè la persona refugiada que vaig entrevistar li va comentar a una persona del grup d'anàlisi que trobava molt a faltar a la seva família, sobre tot els seus avis, i aquesta, la persona del grup d'anàlisi, li va comentar que ella encara era massa jove com per sentir-se àvia, però que si volien podien ser els seus tiets.

- Els veïns: *“L’ajuntament de Torelló ens va portar calefactors i un fogonet per cuinar, però no trobàvem botanes de gas petites enlloc fins que un veí ens en va donar una.”* (EPR-pg3-18-L10 i 11)

4.8. Supervivència

La supervivència és aquell conjunt d’accions que ens permeten viure després d’un fet extraordinari i com a subcategoria única hi he englobat les perspectives de futur.

A continuació poso un exemple de l’entrevista amb la persona refugiada que ajuda a entendre molt bé aquesta afirmació: *“Vaig marxar de Síria a l’any 2015 per molts motius. El principal motiu és per sobreviure nosaltres i els nens, era molt dur per nosaltres i pels nens. Vam marxar per buscar una nova vida i un futur pels nens i per nosaltres.”* (EPR-p1-gr4-L1,2i3)

4.9. Coordinació

La coordinació és el fet de realitzar diferents accions amb altres persones per tal d’aconseguir alguna cosa. És a dir, tenir capacitats i habilitats per treballar en xarxa (esmentat al punt 4.3). Com a subcategoria única hi he englobat el treball en xarxa.

El grup d’anàlisi comentava que *“Llavors des l’ajuntament ens van fer anar-hi per coordinar-nos tot el grup de gent que hi havia que els volia ajudar, perquè no ens trepitgèssim els uns als altres.”* (EGA1-pg7-gr21-L2,3i4)

4.10. Disponibilitat

La disponibilitat és aquell estat el qual una persona ofereix el seu temps lliure per ajudar i/o col·laborar als altres. És a dir, aportar temps i esforç a una causa. (Cordero, F. J. G., i Villar, F.,2019)

Com a subcategoria única hi he englobat l’actitud de predisposició. Un exemple durant l’entrevista amb el grup d’anàlisi és quan van comentar aquesta frase: *“No es tracta tant d’edat, sinó de temps que puguem dedicar a acompanyar-los.”* (EGA2-pg7-gr16-L3i4)

5. Anàlisi de dades

En aquest apartat de resultats, s'explicitaran totes les relacions establertes de cada categoria entre les dues entrevistes. Aquest és un espai on podem observar les relacions entre elles i poder comprendre la informació de les entrevistes i la categorització de cada una d'elles.

<u>SUPORT</u>	
Premsa	P2: Jo vaig saber que hi havia una família de refugiats pel diari Torelló.
	P3: Jo també ho vaig llegir al diari, però no em va portar enlloc.
	P1: Jo també pel diari, va ser determinant... bueno determinant no perquè ho vaig llegir i no vaig fer res per involucrar-me.
	Quan vam arribar a Torelló des del diari Torelló ens van oferir de fer-nos una notícia per donar ressò entre la població de Torelló i els voltants perquè la gent sabés de l'existència que hi havia persones refugiades i per si hi havia algun lloc de treball.
	P2: Jo sí, jo vaig veure-ho al diari [...] i me'n vaig anar a l'ajuntament [...].
	Vam tenir gràcies al diari de Torelló.
La premsa és un bon mitjà de difusió per donar a conèixer les necessitats, però també es detecta que calen altres accions perquè la gent es mobilitzi. Com hem esmentat anteriorment en el marc teòric (apartat 4.6) aquest coneixement és un condicionant bàsic per poder iniciar tota acció.	
	P3: [els acompanyants van dir] Va ser començar la seva història de zero.

Tiets i tietes de Torelló	P2: [els acompanyants van dir]. Al principi els havíem d'ajudar amb necessitats molt bàsiques perquè estaven sota la protecció d'una fundació i clar, quan van arribar aquí encara depenien d'ells però la fundació era molt lluny, a Barcelona. I fer una visita una vegada cada mes no és un bon acompanyament.
	Totes (P1, P2 i P3): No, no tenim relació amb altres persones que hagin realitzat aquest acompanyament.
	P3: El model que volen crear o que han volgut crear està molt bé, però llavors hi ha d'haver una xarxa que es pugui tenir permís per mirar-ho.
<p>Una altre manera de conèixer la situació dels refugiats va ser a partir de la xarxa familiar que va activar els processos de suport a través de fer un acompanyament físic i de procés. Com hem dit al marc teòric (apartat 4.3), el treball en xarxa és molt important perquè es treballa conjuntament amb els diferents agents educatius del territori com són les famílies, les entitats i institucions, i els educadors (Collet, J. i Subirats, J., 2008).</p>	
Formació laboral	P1: [...] perquè el dia que els vaig conèixer que va ser quan els vaig portar a fer la primera entrevista de feina a Vic [...]
	També va ajudar molt la família, els amics i trobar feina, [...].
	Llavors el meu nebot els va aconseguir una entrevista de feina amb una empresa de Vic [...].
	P1: El meu nebot em va trucar i em va demanar si podia portar els refugiats sirians a Vic a fer l'entrevista i els vaig portar.
	[...] havia acompanyat a la refugiada a una entrevista a l'hospital de Vic [...]
	P2: [...] una de les coses primordials les quals havíem d'ajudar-los era buscar feina perquè això els retornaria una part de dignitat [...]

	P3: [dirigit als mentors] Ens van informar fa un any que hi hauria un curs de mentors però encara no s'ha fet.
<p>Tot i que primerament pensàvem en la importància de la formació laboral, després d'observar les entrevistes, aquestes han posat en manifest la necessitat de tenir xarxa per poder accedir al món laboral. Com ha passat en l'apartat de “tieta i tietes de Torelló” es reforça la importància de tenir xarxa.</p> <p>S'assenyala també la necessitat que l'acompanyament es pugui realitzar amb una formació laboral prèvia que permeti millorar les accions.</p>	
Ajudes econòmiques	Les ajudes que nosaltres rebíem eren de l'ajuntament que va ser el pis, però sobretot de la fundació Apip-Acam que són fons europeus.
	P3: No hi ha una normativa molt clara de què [ajudes econòmiques] els hi donen.
	Els proporcionaven 1.000€ al mes que pagàvem 380€ del pis que ja ens hi entra el llum i l'aigua.
	Algunes botigues del poble van ser molt amables amb nosaltres, ja que ens van ajudar deixant-nos alguns serveis de forma gratuïta durant el primer temps que vam arribar a Torelló, [...]
<p>És important que el suport econòmic provingui d'àrees diferents: l'administrativa (ajuntament i fons europeus), la privada (la fundació i les botigues locals). Queda clar que el suport ha de ser divers, en la mesura de la responsabilitat i possibilitats de cadascú.</p>	
Governamental	P2: Jo els vaig conèixer el dia que vaig anar a l'ajuntament a oferir-me per ajudar-los amb el que fes falta.
	P1: A l'anar allà i començar a explicar-nos el procediment que feia l'ajuntament i en què els ajudava va ser quan ens vam conèixer amb la P2 i també va passar a formar part del grup de “Els tiets i tietes de Torelló”.

	<p>P3:[...] Per exemple aquí a Torelló la noia que porta això des de l'ajuntament té accés a una base de dades per saber si hi ha mentors aquí a Torelló i a la comarca, [...].</p> <p>P1: Nosaltres no som unes mentores oficials, però a tot arreu ens hem presentat de mentores perquè portem molta motxilla a l'esquena. I llavors clar, es produeix aquesta paradoxa, perquè aquí a Torelló hi ha dos mentors que tenen el curs i estan reconeguts de manera oficial, però per la llei de protecció de dades des de l'ajuntament ni des d'enlloc no es poden posar en contacte amb ells. És una mica absurd...</p>
	<p>L'ajuntament de Torelló ens va portar calefactors petits i un fogonet per cuinar [...]</p>
	<p>Llavors has de buscar pis sense la seva ajuda i no trobàvem cap pis fins que l'ajuntament de Torelló va decidir ser poble d'acollida per una o dues famílies (que al final només en va venir una, nosaltres) i es van posar en contacte amb la fundació, i ens van informar d'un pis aquí a Torelló i vam venir un dia a veure el poble i el pis i vam decidir que vindríem a viure aquí.</p>
	<p>L'ajuntament de Torelló ens va facilitar molt l'acollida, ja que ens van posar pis, l'escola, diferents contactes, etc. Ens van ajudar amb el gran paraigües de les coses que necessitàvem.</p>
	<p>L'administració ens ha aportat una qualitat de vida que no teníem des que vam marxar de Damasc, [...].</p>
<p>L'administració que va aparèixer més durant les entrevistes va ser l'ajuntament. Els suports que oferien eren de primera acollida, en l'adquisició d'habitatge en condicions i suport econòmic. En aquest cas es destaca que la proximitat és un fet importantíssim a l'hora de proporcionar un suport ajustat a les necessitats.</p> <p>Com hem dit al marc teòric (apartat 4.1), dins del Programa Català de Refugi les persones refugiades rebran, durant un període màxim d'un any, una prestació</p>	

econòmica per a cobrir les seves necessitats bàsiques i l'acompanyament o mentoria de part d'un grup de tres a cinc mentors, els grups d'acollida, per a cada persona refugiada o grup familiar. (Programa Català de Refugi, 2017)

Escolar	P1: Una professora li va dir al meu nebot si sabia alguna oferta de feina que aquestes persones estaven desesperats buscant-ne.
	P3: [...] el nostre contacte amb la refugiada va venir a partir dels contactes amb els professors de l'escola.
	Després de la primera entrevista amb el diari de Torelló els pares i mares de l'escola es van començar a adreçar a nosaltres.
	Des de l'escola dels nens també ens va ajudar molt a buscar contactes per poder trobar feina.
	Gràcies a l'escola vam conèixer a la P1 que va ser qui ens va portar fins a Vic per fer la primera entrevista pel meu marit, [...].
	Vam tenir gràcies [...] a l'escola que per sort vam topiar amb la P1 [...].

L'escola era un punt de construcció de xarxa tant pel contacte amb els mestres com amb els familiars dels infants. L'escola està actuant en aquest moment com a institució social que crea models d'actuació per una bona acollida.

Lingüístic	P2: Al principi ens comunicàvem en castellà. La refugiada em va demanar si podia fer-li classes al seu marit per aprendre la llengua. No em venia gaire de gust al principi, però com que m'havia ofert per tot doncs vaig pensar que endavant. Ell normalment encara parla amb castellà, però ella i els nens sempre parlen en català.
	P1: A part, que el nivell que tenien de la llengua era molt bàsic.
	Allà vam aprendre castellà perquè en aquest pis compartit hi havia una família veneçolana.

	Aquesta fundació realitza tres fases [d'acompanyament]: la primera són sis mesos que has d'estar amb ells per aprendre l'idioma i fer papers.
	Ens van fer cursos per aprendre el català i el castellà que ens va anar molt bé per integrar-nos a Catalunya.
<p>És molt important el fet de conèixer la llengua per tal d'apropar-se a la comunitat i per comunicar-se amb ella. Conèixer la llengua et dona eines, a més, per a poder fer els tràmits legals. És una forma d'empoderament.</p> <p>Macedo i Freire (1989) comenten que l'alfabetització és converteix en construcció significativa, ja que serveix tant per habilitar com per inhabilitar a les persones.</p>	

Allò que s'extreu de l'anàlisi és, en primer lloc, que en les entrevistes apareix en primer lloc, la necessitat que les persones visquem en xarxa, com ja apareixia en el marc teòric segons aquells estudis que s'han fet sobre la temàtica. Aquesta es crea per proximitat amb altres persones però també és molt important que s'activi des de les institucions socials, com per exemple, administracions i escoles. Per poder-ho fer de forma correcta, és important comptar amb la participació de la població, com els voluntaris, que tinguin eines per a la comunicació i que tinguin mitjans i eines per conèixer i difondre la situació dels refugiats per poder actuar.

<u>NECESSITATS / DIFICULTATS</u>	
Humanes	P2: Al principi els acompanyàvem amb coses molt pragmàtiques. Els acompanyàvem al banc d'aliments; a aconseguir tovalloles, roba...; però també hi havia temes de lleure com una bicicleta, una joguina, un patinet... que havien quedat totalment oblidats.
	P2: El que ens ha unit més ha estat no tant la part pragmàtica, que també, sinó el fet d'anar entrant l'un a casa de l'altre.

	<p>Tenim contacte [amb la família] a partir d'internet fent Skype però a vegades és difícil perquè allà no tenen gaire cobertura.</p>
	<p>[...] però no ens va ajudar a apropar-nos a la qualitat humana que és la que facilita el contacte i la immersió al nou territori és molt més ràpida.</p>
	<p>P3: [els acompanyants] Primer vam començar [ajudar-los] amb les coses que més necessitaven: la dignitat de l'habitatge [...] ajudar a equipar el pis, [...]</p>
	<p>la P1 que ens va començar apropar a tota aquesta altra realitat de la qualitat humana.</p>
	<p>[...] vam venir cap aquí perquè abans que res volíem qualsevol lloc que fos digne per nosaltres.</p>
<p>Els humans tenim una sèrie de necessitats bàsiques per tal de poder viure de forma digne, com per exemple l'habitatge, el poder-se alimentar, el vestir, el sentir-se part d'un grup, etc. Aquestes són imprescindibles per poder sobreviure.</p> <p>També, tenim necessitats que són una mica més secundàries, ja que s'han anat creant a partir de l'evolució i desenvolupament de la societat, com per exemple podria ser el lleure. Tot i així, el joc és un element fonamental, ja que com diu Del Toro, V. (2013) facilita al procés d'aprenentatge, a la comunicació i a la introducció de regles i normes, entre altres.</p>	
Coneixença	<p>P3: [...] acompanyar-los a molts llocs perquè ells sols no podien o perquè no en sabien perquè els tràmits són molt complexes [...]</p>
	<p>P1: I clar, a l'anar a Vic em van explicar la seva història.</p>
	<p>P1: Els primers passos eren bàsicament de coneixença i de saber què necessitaven per si els podíem ajudar.</p>

	<p>P1: No hi ha cap interès de l'administració en què els funcionaris sàpiguen quines avantatges i quines circumstàncies administratives tenen aquestes persones.</p>
	<p>P1: La mateixa administració desconeix la normativa.</p>
	<p>P1: Clar, imagina't com han d'arribar les persones refugiades a conèixer aquests tràmits si nosaltres el vam conèixer perquè ho vam buscar i tot i ajudant-los tampoc el vam aconseguir.</p>
	<p>P1: [...] però clar, no sabien com anar-hi [a l'entrevista de feina] perquè [...] no sabien on era ni com arribar-hi.</p>
	<p>[...] nosaltres [...] no sabíem ben bé on hi havíem d'anar [a l'entrevista de feina].</p>
<p>El fet de no conèixer la majoria de les coses que hi ha al nou territori és un gran handicap els primers mesos de viure-hi. Els refugiats no coneixien ni el territori ni els serveis que aquest ofereix, ni la llengua, ni les persones que hi habiten, ni els tràmits de les ajudes que poden sol·licitar, entre d'altres. Des de la pròpia administració moltes vegades tampoc acaben facilitar els coneixements perquè els funcionaris que hi treballen coneguin al cent per cent la normativa dels seus propis tràmits.</p>	
Econòmiques	<p>Ens va costar molt el fet de trobar feina.¹²</p>
	<p>P2: [...] tenir un sou que tu et puguis administrar cada mes pels teus petits projectes [parlant dels refugiats].</p>
	<p>Espanya va rebre 300 milions d'euros de la Unió Europea que a Catalunya li corresponien 20 milions d'euros, i n'havia rebut només 2 milions, i els diners que nosaltres rebíem eren d'aquest fons...</p>
	<p>[...] no podíem pagar les ulleres de la nena, ni les visites al dentista, ni sessions de psicòleg, medicaments de farmàcia... [...]</p>

¹² En l'entrevista relacionaven el treball només amb la possibilitat de tenir un sou. Per aquest motiu he ajuntat la subcategoria laboral amb l'econòmica.

Relacionat amb la subcategoria anterior, el fet de no conèixer el territori ni la llengua i no tinguin cap persona de contacte, fa que sigui molt més complicat aconseguir un primer contacte i, sobretot, una entrevista de feina, per poder aconseguir un lloc de treball. D'aquesta manera, no poden aconseguir un sou per poder satisfer algunes de les seves necessitats bàsiques.

Des del Programa de protecció internacional espanyol on es troba el Sistema català de refugi consta que en la fase d'integració al territori se'ls farà ajudes econòmiques per cobrir les seves necessitats bàsiques (Creu Roja, 2016). Tot i així, com que des de la fundació no rebien tots els diners que els proporcionava la Unió Europea, els refugiats rebien menys ajudes del que els pertocaria i, per tant, les seves necessitats i els seus recursos els quedaven molt limitats.

Val a dir que un dels factors més importants és poder tenir diners per tal de viure amb condicions per poder satisfer les seves necessitats bàsiques de forma digne. També és molt important la necessitat de conèixer el territori, la llengua, els serveis, etc. i donar-se a conèixer entre la comunitat per poder rebre suport i així, també, garantir-los una millor integració.

Com hem vist en l'apartat teòric, (apartat 4.3) al Programa de protecció internacional espanyol hi ha el Sistema català de refugi que han realitzat una sèrie de tràmits pels quals les persones refugiades poden accedir a un programa d'atenció a persones refugiades que consta de tres fases on es promou l'autonomia personal de les persones estrangeres i catalanes retornades i proporcionar una igualtat d'oportunitats entre la ciutadania (Generalitat de Catalunya, 2017) per tal de cobrir les seves necessitats bàsiques (Creu Roja, 2016).

<u>CONDICIONS</u>	
Òptimes	P2: [sobre el suport dels acompanyants cap als refugiats] Tot això ha anat canviant molt. Ara ja som en un altre punt [...].
	Allà estàvem molt millor. Menjàvem amb taules i cadires [...]

	Així i tot, el pis està molt bé. Té tres habitacions, una sala, la cuina i un lavabo. [...]
	P2: Nosaltres tenim la gran sort que tenim xarxa i això és el que has d'intentar que tinguin ells.
	P2: [...] Ara ja som en un altre punt que ja no “ens necessiten tant” i el suport és molt diferent.
	També va ajudar molt la família, els amics i trobar feina, una mica la normalitat.
<p>Com diu Gómez, A. (2013) s'ha d'acompanyar creant un “vincl amb la suficient sensibilitat per tal de veure a la persona com a subjecte de les seves pròpies vivències incloent-hi els seus desitjos i les seves pors”, ja que d'aquesta manera el suport que els proporcionem va essent canviant.</p> <p>És molt important viure amb certa normalitat amb unes condicions dignes d'habitatge, d'acompanyament, etc.</p>	
Desprotecció	Només això són gairebé quatre dies estant al carrer amb els nens.
	En aquest camp vam estar amb molt males condicions... Per menjar havíem de fer cua de tres hores i els nens havien d'estar allà perquè si no hi eren ells es pensaven que tu volies més menjar per tu, perquè no veien els nens. A vegades fèiem cua de tres hores i llavors no hi havia més menjar. Estàvem tot el dia fent cua. Primer per esmorzar, després per dinar, etc. També havíem de fer cua per agafar roba, ja que nosaltres ens vam quedar sense i també per dutxar-nos [...]
	[...] vam agafar una mini barca que vam passar molta moltíssima por. No ho podré oblidar mai. ¹³

¹³ La inseguretad l'he vinculat a la desprotecció perquè lligava més amb el que els teòrics comentaven sobre aquest aspecte.

	<p>La primera nit vam arribar al vespre i vam estar gairebé tot un dia sense menjar perquè no teníem diners, i com que era un diumenge i ells no treballaven, ningú es va preocupar per nosaltres.</p>
	<p>Vam estar quinze dies a ple hivern sense calefacció ni aigua calenta, perquè aquest pis és del servei d'habitatge social de la generalitat de Catalunya i abans no van posar en ordre els papers vam estar quinze dies sense calefacció ni aigua calenta.</p>
	<p>[...] van haver de fer canvis de distribució al camp de refugiats perquè érem més de 13.000 persones. Dormíem amb molt males condicions, feia moltíssima pudor i hi havia molts problemes entre la gent, perquè tothom estava molt nerviós i sovint es barallaven.</p>
	<p>P1: Al principi intuïem, i constatàvem, que la fundació no rutllava. Aquí la Generalitat de Catalunya delegava diferents fundacions l'atenció, l'assistència i l'acollida de forma pragmàtica de persones refugiades, i veiem que aquesta no funcionava. De fet, quan vam anar a l'ajuntament de Torelló a exposar les nostres crítiques i això que vam demanar un dia una reunió amb la regidora de benestar social i la tècnica, l'excusa que elles van posar va ser que a elles la Generalitat els va dir que només havien de posar el pis perquè ja hi havia una fundació que feia l'atenció pràctica de l'acompanyament i tot això. I clar, va resultar que ni la fundació, ni l'ajuntament, ni ningú...</p>
	<p>P1: [...] aquesta família es va estar uns quatre mesos sols perquè no hi havia ningú que es posés en contacte amb ells per la llei de protecció de dades...</p>
	<p>Quan vam arribar a Madrid vam estar gairebé un dia esperant a la policia perquè tenien els nostres papers [...]</p>
<p>En general la família de refugiats han patit moltes circumstàncies de desprotecció, ja que han tingut molt males condicions als camps de refugiats per una gran quantitat de</p>	

persones que hi havia, sovint no hi havia suficients aliments per tothom, hi havia molt mala higiene, etc. Una vegada arribats al nou territori també han patit unes condicions indignes d'habitatge i un mal acompanyament per un mal funcionament de la fundació que els havia de donar protecció. No hem d'oblidar, que com diu l'article 3 de la Declaració Universal dels Drets Humans (adoptada i proclamada el 1948 i retificada el 1979), tots tenim dret a la vida, a la llibertat i a la seva seguretat. La por ocasionada per la desprotecció vulnera els nostre drets.

Mancances	Vam arribar a Grècia amb la roba que portàvem i prou.
	[sobre la dutxa] [...] durant els tres mesos només ho vam poder fer dues vegades.
	P1: [...] però clar, no sabien com anar-hi [a l'entrevista de feina] perquè no tenien transport [...].
	[...] nosaltres no teníem mitjà de transport [...]
	P3: La generalitat ha muntat un programa de mentors que sona molt bé, però no ho tenen ben desplegat.
	P2: [...] contradiccions [sobre els tràmits] bastant desateses.
	P1: [...] Ningú de l'administració havia informat als refugiats que podien fer aquest tràmit.
	P1: Òbviament, ens vam quedar sense subsidi [pels refugiats]
	P3: [...] no hi manera [de conèixer els mentors que hi ha a Torelló] per tema de protecció de dades que no sabem ni qui són.
	P3: [...] l'ajuntament diu que equipa, però equipa amb molts mínims que no són gaire dignes.
	P1: Van estar uns mesos molt sols que com aquell qui diu anaven a descobrir carrers del poble a veure on els portaven, cap al centre del poble, botigues, etc. Tot això sempre tots sols i sense ningú.

	P2: [...] Un dia que vaig anar a casa seva per exemple em van convidar a prendre alguna cosa i no tenien prou gots.
Ha posat de manifest que el programa de mentors de la Generalitat (apartat 4.1) no funciona correctament, ja que en general proporcionen a les persones refugiades que acullen males condicions de les necessitats bàsiques, de manera que aquestes persones no reben l'acompanyament que assegura aquest programa i, per tant, perden ajudes que se'ls haurien de facilitar.	
Habitatge	En aquest pis hi vam estar uns vuit mesos i el compartíem amb cinc famílies diferents.
	[...] vam estar un mes en un pis on comparties cada habitació amb famílies diferents [...]
	[...] teníem una habitació que la compartíem amb dues famílies més.
	[...] van haver de fer canvis de distribució al camp de refugiats perquè érem més de 13.000 persones.
Durant tot el procés de desplaçament els refugiats han hagut de viure en habitatges amb unes condicions molt diferents i s'han hagut d'anar adaptant a allò que se'ls ofería. Han viscut en camps de refugiats, en una habitació compartida amb dues famílies més, en un pis que compartien amb cinc famílies, etc., fins que van venir a viure a Torelló i l'ajuntament els va proporcionar un habitatge que complia amb uns mínims.	

Cal destacar el mal funcionament de la fundació que acompanyava als refugiats per poder recalcar la gran importància del bon acompanyament i d'unes condicions i recursos essencials que compleixin amb les necessitats bàsiques per poder viure de forma digne.

Com he comentat anteriorment, la Declaració Universal dels Drets Humans (adoptada i proclamada el 1948 i retificada el 1979), comenta que tots tenim dret a la vida, a la llibertat i a la seva seguretat. Tots hauríem de poder viure en unes condicions òptimes tant de l'acompanyament que reben aquestes persones, com de l'habitatge que se'ls ofereix, de l'alimentació que se'ls proporciona, dels recursos que se'ls faciliten per

mantenir una bona higiene, etc. És per aquest motiu que la Generalitat de Catalunya ha facilitat un programa de mentors (apartat 4.1). Aquest programa que han posat en marxa no funciona del tot correctament, ja que en general no se'ls proporcionen uns bons recursos per tal de facilitar-los unes condicions òptimes en quant a les necessitats bàsiques de les persones refugiades.

<u>COMUNITAT</u>	
Família	P1: Ens diem “Els tiets i tietes de Torelló”, [...] els vaig preguntar a veure què era el que trobaven a faltar més i ells em van dir que evidentment era la família, i parlaven especialment dels avis, sobretot de l'àvia.
	Vam venir [a Catalunya] el meu home, els nostres dos fills (un nen de tres anys i una nena de cinc anys) i jo.
	Ho trobo molt a faltar tot però sobretot a la família. Ara fa gairebé quatre anys que no veig a la meva mare, al meu pare...
<p>Poder tenir contacte amb la família biològica, en alguns casos, és molt important per mantenir i enfortir el sentiment d'identitat i pertinença amb els seus orígens i per estar informats sobre com viuen la realitat els seus familiars més propers. No obstant, això és una necessitat molt individual i pot ser en altres casos no tenen aquesta necessitat en la mateixa mesura que els entrevistats.</p>	
Tiets i tietes de Torelló	P1: I jo els vaig dir que àvia encara no me'n sentia però que si em volien dir tieta no tenia cap inconvenient. Llavors em vaig posar en contacte amb la meva germana [...], la professora de l'escola, que és la mare del meu nebot; la professora de P-3... I vam anar fent xarxa i vam crear aquest grup i el vam anomenar així per aquest motiu.
	P1: El nucli d'aquest grup som nosaltres tres, [...], però tot el grup està format per unes 14-15 persones.
	P1: La majoria de nosaltres rondem entre els 40-50 anys.

	P2: Nosaltres som el nucli i volten els 55-60 anys, però el grup sencer hi ha una mica de tot depenent de les nostres coneixences. Hi ha nebots que baixen molt la mitjana, el meu home que en té 65 que la puja molt...
Com he comentat anteriorment (apartat 4.7) la comunitat és una necessitat vital de les persones, ja que no podem viure aïllats de la resta de persones perquè estem fets per viure en comunitat. D'aquesta manera un grup de persones de Torelló es van organitzar i van fer xarxa per poder ajudar als refugiats, ja que ni des de la fundació ni des de la generalitat no els van proporcionar aquest acompanyament.	
Veïns	P1: T'adones que la gent està disposada ajudar. [...] amb coses puntuals la gent sempre ajuda amb tot allò que poden.
	[...] no trobàvem botanes de gas petites enlloc fins que un veí ens en va donar una.
Com ja he comentat en la categoria del suport, és importantíssim tenir xarxa, ja que aquesta crea proximitat entre altres persones.	

Com diu Freire (1994, p.13), "...és fonamental partir de la idea que l'home és un ésser de relacions i no solament de contactes, no solament està en el món sinó amb el món". Veig convenient tornar a destacar la importància de tenir xarxa per poder-se integrar a la comunitat i, sempre que sigui possible, mantenir el contacte amb la família biològica.

Es pot considerar comunitat quan hi ha relacions personals i de convivència, sentiments de pertinença, etc. entre persones del municipi i de l'entorn pròxim. És a dir, quan es creen vincles entre persones d'un mateix territori neix la comunitat social.

SUPERVIVÈNCIA

Vaig marxar de Síria a l'any 2015 per molts motius. El principal motiu és per sobreviure nosaltres i els nens, era molt dur per nosaltres i pels nens.

Vam marxar per buscar vida, per buscar una nova vida un futur pels nens i per nosaltres.

Nosaltres volíem anar Alemanya, però [...] ens van comentar que hi havia lloc per una família a Torelló i vam venir cap aquí perquè abans que res volíem qualsevol lloc que fos digne per nosaltres.

Vam decidir quedar-nos a Catalunya sobretot perquè vam trobar aquest pis.

Com diu a l'article 25 de la Declaració Universal dels Drets Humans (adoptada i proclamada el 1948 i retificada el 1979), tots tenim dret a una vida que ens proporcioni salut i benestar, sobretot en alimentació, vestir, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris. He considerat mantenir-me a la categoria, tot i la seva forta connexió amb els suports i desplaçaments, perquè no hem d'oblidar mai que un dels elements que caracteritzen els refugiats és el motiu de pertinença al seu territori.

Segons es defineix a l'article 1 de la Convenció de 28 de juliol de 1951 relativa a l'estatut dels refugiats de les Nacions Unides, un refugiat és una persona que es troba fora del país d'on n'és originari, o bé on hi resideix habitualment, a causa de fonamentalment la persecució per raons d'ètnia, religió, nacionalitat, pertinença a un grup social o opinions polítiques, i que no pot o no vol reclamar la protecció del seu país per a poder tornar-hi.

Així doncs, els refugiats van marxar en busca de totes aquestes necessitats imprescindibles que algunes els havien quedat obsoletes al seu país d'origen per poder subsistir i desenvolupar-se, ja que com diu en l'article 28 de la mateixa s'han de garantir tots els drets i llibertats de manera que les persones estiguin protegides adequadament.

DESPLACAMENTS

Previs

Vam viure en molts barris diferents de Damasc i cada un té una història. Primer estàvem al nostre barri i al nostre pis, però llavors ja no teníem pis i vam marxar a un altre barri del costat del centre de Damasc. [...] vam marxar a un barri més tranquil i allà teníem un pis de lloguer [...]

Viatge	<p>Vam marxar de Síria cap a Líban amb autobús i de Líban vam agafar un vaixell per anar cap a Turquia [...]. Quan vam arribar a Mersin, Turquia, vam agafar un autobús cap a Istanbul. [...] Quan vam arribar a Istanbul hi vam estar uns set mesos i llavors vam marxar cap a Esmirna que és una ciutat de Turquia que està al costat mar per poder anar cap a Grècia. D'Esmirna vam agafar una mini barca [...]. Durant aquest trajecte va arribar un vaixell molt gran de pesca. [...] Llavors vam agafar un autobús cap a Idomeni on allà et feien els visats per poder entrar a Macedònia. Quan nosaltres hi vam arribar ja havien tancat les fronteres i clar, vam haver d'estar gairebé tres mesos en un camp de refugiats esperant si obrien les fronteres. [...] Vam estar així durant tres mesos i llavors [...] des de les fundacions com UNICEF van dir que no obririen les fronteres [...] Un dia van anunciar pels altaveus del camp de refugiats que hi havia un camp que era molt més petit però que estava molt millor cap a les muntanyes i vam decidir marxar d'Idomeni i anar cap allà. [...] Aquí hi vam estar uns vuit mesos, i des de la fundació UNICEF ens van portar cap a Atenes [...] i llavors vam agafar un avió cap a Espanya, cap a Madrid. [...] i llavors vam anar cap a Barcelona a un pis del barri del Carmel [...] El novembre de 2017 vam venir a viure a Torelló.</p>
---------------	--

Com he esmentat anteriorment (apartat 4.2) els desplaçaments són tots aquells moviments que realitzen les persones des d'un territori a un altre i que impliquen un canvi de residència, ja sigui de forma temporal o permanentment. Com podem veure, els refugiats van haver de marxar del seu domicili per poder subsistir a totes les circumstàncies que vivien a Síria. Des que van marxar de Síria fins que van arribar a Catalunya van viure en moltes condicions de vida diferents: van passar situacions de desprotecció, d'inseguretat... van haver de convida amb moments més dignes i d'altres que hi havia moltes més mancances de tot tipus fins que des de l'ajuntament de Torelló se'ls va proporcionar un habitatge on podien satisfer la majoria de les necessitats bàsiques des del principi i mica en mica anar-lo adaptant a les seves necessitats.

COORDINACIÓ

P2: Ens vam organitzar en què cada una de nosaltres tractava més un àmbit però sense comunicació prèvia entre nosaltres, sinó pel que sabem fer més. Jo era més per aprendre la llengua, la P1 més pels nens i la fundació i la P3 amb el tema papers.

P2: Llavors des de l'ajuntament em van dir que hi havia dues altres persones, bueno almenys una que era la P1 que també s'havien interessat i ens vam posar en contacte i aquell mateix dia ja vaig conèixer a la refugiada.

P1: Llavors des de l'ajuntament ens van fer anar-hi per coordinar-nos tot el grup de gent que hi havia que els volia ajudar, perquè no ens trepitgèssim els uns als altres.

P1: Ella es va apropar a l'ajuntament i nosaltres l'ajuntament es va apropar a nosaltres, perquè nosaltres ja teníem contacte amb la refugiada.

Com he esmentat en diverses ocasions, es destaca el que comenten Collet, J. i Subirats, J., (2008). Aquests comenten que totes les persones que comparteixen una mateixa finalitat com és la d'ajudar a altres persones és molt important la coordinació entre diferents persones, serveis i/o entitats, entre d'altres, per poder garantir un treball en xarxa dels professionals en condicions de manera que pugui arribar a atendre totes les necessitats que es detecten, ja que, com he dit abans, tothom treballa per una mateixa finalitat i el resultat final és molt més enriquidor i significatiu.

És a dir, evita la duplicació de les diferents tasques de suport i el fet d'haver de crear contactes nous cada vegada per poder intercanviar experiències. D'aquesta manera, es considera que el treball en xarxa és una manera efectiva de compartir informació i facilita que no hi hagi desgast de recursos.

DISPONIBILITAT

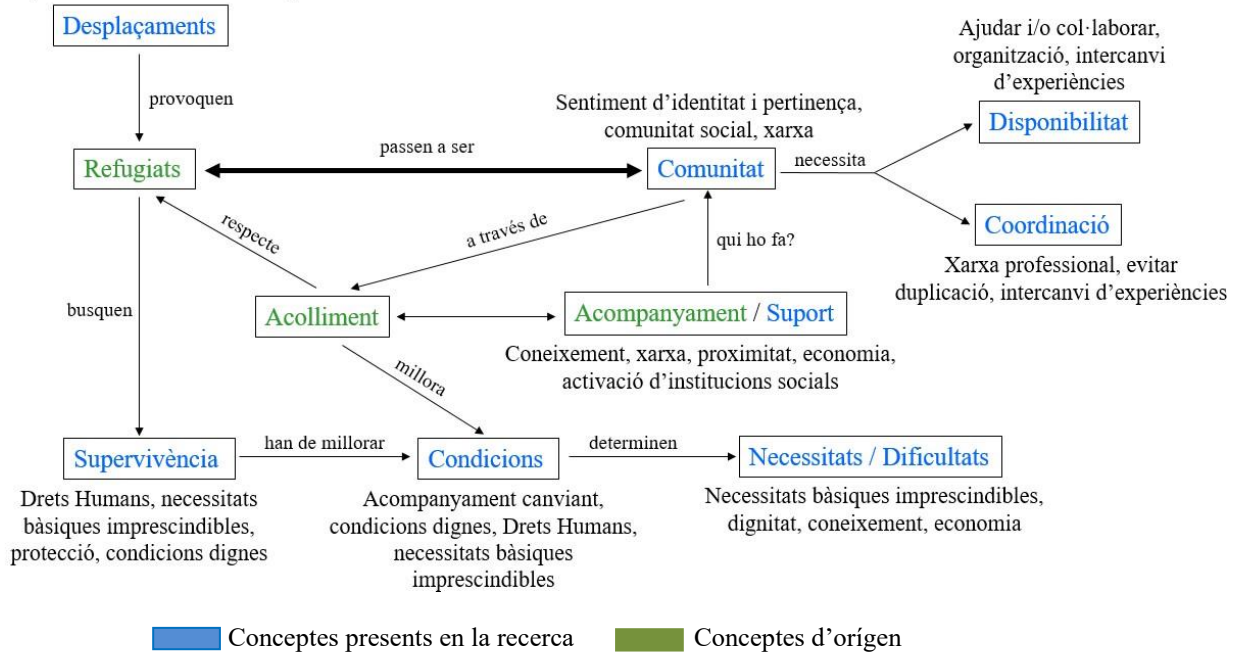
P2: [...] Vaig anar a l'ajuntament i vaig dir: "Hola, tinc temps del que sigui. Si haig de fer classes, si haig de fer acompanyament... el que sigui.

P2: [...] i com que fa relativament poc que estic jubilada vaig dir ai mira, ara que tens temps ves-te a oferir pel que sigui
P1: [...] que som les que hem tirat més del carro segurament perquè tenim més disponibilitat [...]
P2: [...] No es tracta tant de d'edat, sinó del temps que puguem dedicar a acompanyar-los.
P1: [...] la gent està disposada ajudar. No tothom té el temps ni la disponibilitat [...]
Bueno, perquè les coses estiguin més bé es necessita molt temps una vegada la guerra s'hagi acabat. I es necessita molt temps més per tornar a la normalitat que hi havia abans. Es necessita molt i molt temps.

Com he comentat al punt anteriorment (apartat 4.10) la disponibilitat és aquell estat el qual una persona ofereix el seu temps lliure per ajudar i/o col·laborar als altres. Les persones de la recerca que realitzen tasques de suport als refugiats són persones completament voluntàries que no es troben en cap situació vivencial concreta ni tampoc en cap franja d'edat determinada. Són persones que de forma desinteressada s'han anat organitzant i coordinant per, com diuen Cordero, F. J. G., i Villar, F. (2019) aportar temps i esforç a una mateixa causa.

A continuació recuperem el mapa que havia realitzat de les relacions entre els conceptes que a través de les entrevistes s'han omplert de significat amb diferents paraules:

Subsistir, satisfer les necessitats bàsiques

II·lustració 3: Mapa conceptual dels conceptes claus de l'anàlisi. Mapa conceptual de creació pròpia

Observant aquest mapa conceptual, es pot veure que hi ha diferents conceptes que es van repetint com són: la proximitat; els Drets Humans; el coneixement; l'economia; la xarxa, tant xarxa social com professional; les necessitats bàsiques imprescindibles i el viure amb dignitat.

A partir de l'anàlisi podem considerar que aquests conceptes destacats són els elements a tenir en compte a l'hora de realitzar un bon acompanyament a persones refugiades, per tal de satisfer els interessos que expressen ells mateixos.

6. Conclusions de la investigació

En aquest apartat, conclouré la meua recerca tot responent la pregunta i els objectius que em vaig fer a l'inici i que m'han acompanyat per orientar-me durant la realització del present treball final de grau.

La pregunta que m'havia realitzat per tal de dur a terme la recerca és la següent:

Quin tipus d'acompanyament reben les persones refugiades?

A partir de les entrevistes (una persona refugiada i acompanyants), he pogut conèixer una experiència sobre la vivència d'una família de refugiats. A partir de la seva narració m'he pogut aproximar al moment de partença, viatge i l'acompanyament posterior que han rebut a l'arribar a Catalunya.

Sobre l'entrevista a la persona refugiada, el fet que entre ella i jo hi hagués una persona en comú, va facilitar molt el contacte, la confiança i la sinceritat a l'hora de mostrar-se d'acord en fer l'entrevista i al respondre les diferents preguntes d'aquesta, ja que es van realitzar en un espai on les dues parts ens sentíem còmodes per poder desenvolupar-la de forma adient. També, en aquest cas, s'incideix en la importància de la comunicació i la xarxa per poder acompanyar i comprendre l'acompanyament.

M'agradaria incidir en el fet que es va tenir en compte de disposar d'un temps ampli per a poder realitzar l'entrevista perquè s'havia de parlar de temes molt personals i la persona a qui li vaig fer l'entrevista havia de reviuir totes les vivències d'un període de temps que va ser molt difícil per tota la seva família. Quelcom que es vincula amb la disponibilitat necessària en acompanyament, educació i procés d'estudi.

Xarxa i disponibilitat responen directament a la pregunta formulada i als objectius de la recerca que recordem que eren:

- Conèixer l'acompanyament que reben un grup de persones refugiades com a mostra de possibilitats.
  - Conèixer la trajectòria d'una família refugiada per tal de conèixer com viuen les persones refugiades el procés d'asil i, també, el procés d'adaptació al nou territori.
  - Observar les oportunitats i les dificultats que tenen els refugiats.
  - Detectar les ajudes i els serveis amb els quals compten durant el procés d'asil.
  - Conèixer la relació entre les persones refugiades i les persones que els acompanyen.
  - Observar algunes habilitats personals i professionals i disponibilitats constants de les persones acompanyants del grup d'anàlisi.

Conèixer la trajectòria de la família refugiada que s'ha pogut fer amb l'entrevista m'ha permès observar les oportunitats i dificultats que han tingut la seva família i plantejar-me les ajudes i serveis que tenen aquest col·lectiu quan arriben al nostre territori. Entre

les ajudes destaca la comunicació que s'estableix entre les persones. De fet un dels aspectes que puc destacar una vegada finalitzada la meua recerca és que hi ha una sèrie de factors importantíssims a l'hora de realitzar un acompanyament a aquest col·lectiu de persones que és la xarxa social que se'ls pugui garantir, ja que és una forma de garantir-los una vida amb condicions dignes de manera que tinguin les seves necessitats bàsiques imprescindibles satisfetes.

D'aquesta manera, puc concloure que és importantíssima l'activació d'institucions socials per tal de garantir aquestes necessitats per tal de poder garantir-los la protecció que busquen quan migren del seu país i van cap a un altre territori per poder subsistir amb un mínim de condicions dignes.

7. Limitacions i futures línies d'investigació

Una de les limitacions més importants del treball ha estat el de trobar persones refugiades que volguessin explicar-me les seves vivències perquè per ells explicar tot el procés de partença és una forma de reviuir aquelles experiències tant doloroses per elles i no ha estat possible trobar més persones les quals estiguessin disposades a explicar-me'n la seva vivència. És per aquest motiu que una possible línia d'investigació seria reprendre aquesta amb una mostra més nombrosa de persones que estiguessin disposades a explicar el seu procés de partença i el grup de persones que els ha acompanyat a realitzar el procés d'acolliment al nou territori. D'aquesta manera, es podria observar si en tots els casos hi ha les mateixes mancances i/o facilitats de recursos, o bé en què es diferencien i per què.

Aquesta recerca m'ha permès relacionar molts dels aprenentatges realitzats durant el grau d'Educació Social, ja que un dels aspectes claus del present treball final de grau ha estat el de l'acompanyament. I, com vam treballar en l'assignatura de *Ser educador o educadora social* de 1r amb la Rosa Guitart, una educadora social té la funció d'acompanyar a les persones o als col·lectius en els processos de desenvolupament personal, grupal i comunitari per tal que assoleixin el major nivell possible de qualitat de vida, autodeterminació i consciència individual i col·lectiva, compreguin el seu entorn social, polític, econòmic i cultural i exerceixin els seus drets i deures per a participar com a ciutadanes i ciutadans de ple dret. Com a futura educadora social, tant els

aprenentatges realitzats durant el grau com amb aquesta recerca, considero que és importantíssim lluitar pel compliment dels Drets Humans com a base essencial de l'educació, quelcom que s'ha de fer amb xarxa i disponibilitat.

8. Referències bibliogràfiques

- ACNUR - La Agencia de la ONU para los Refugiados. (s.d.). Recuperat de <https://www.acnur.org/es-es/>
- Ajuntament de Barcelona – Barcelona ciutat refugi. (s.d.). *L'acollida*. Recuperat de <http://ciutatrefugi.barcelona/ca/lacollida>
- Baiget, J. (2015). *ACORD GOV/151/2015, de 22 de setembre, pel qual es crea el Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades*. Recuperat de https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canal_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=703403&language=ca_ES
- Barcelona ciutat refugi - Ajuntament de Barcelona. (s.d.). *Refugiats*. Recuperat de <http://ciutatrefugi.barcelona/ca/refugiats>
- Betevé. (2019). *Entrevista: Àngel Miret, coordinador del Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades*. Recuperat de <https://beteve.cat/basics/entrevista-angel-miret-coordinador-comite-acollida-persones-refugiades/>
- CEAR. (s.d.). *Situación refugiados*. Recuperat de <https://www.cear.es/situacion-refugiados/>
- Collet, J., & Subirats, J. (2008). El descubrimiento del entorno. *Cuadernos de pedagogía*, (375), 0054-56.
- Convención Sobre El Estatuto De Los Refugiados. Adoptada a Ginebra, Suiza, el 28 de juliol de 1951 per la Conferencia de Plenipotenciarios sobre l'Estatut de Refugiats i dels Apàtrides (Nacions Unides), convocada per l'Assemblea General amb la resolució 429 (V), del 14 de desembre de 1950. Entrada en vigor: 22 d'abril de 1954, conforme a l'article 43 de la Sèrie de Tractats de les Nacions Unides, N° 2545, Vol. 189, p. 137. Accessible a <https://www.acnur.org/5b0766944.pdf>
- Cordero, F. J. G., i Villar, F. (2019). “Siempre me gustó ayudar al pueblo”: significados y prácticas de apoyo colectivo en hombres mayores. *Athenea Digital. Revista de pensamiento e investigación social*, 19(3), 2628.

Creu Roja #Obreelsulls. (s.d.). *Context refugiats*. Recuperat de <http://obreelsulls.org/ca/context>

Declaració Universal dels Drets Humans. Adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, resolució 217 A (III), de 10 de desembre de 1948. Accessible a <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=cln>, retificada el 1979 <http://www.amnistiacatalunya.org/edu/cat/historia/inf-espana.html>

Del Toro, V. (2013). El juego como herramienta educativa del Educador Social en actividades de Animación Sociocultural y de Ocio y Tiempo libre con niños con discapacidad. *Revista de educación social*, 16, 1-13. Disponible a <http://www.eduso.net/res/?b=20&c=196&n=665>

Freire, P. (1994). *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Vic: Eumo.

Freire, P., Macedo, D., i Horvath, S. (1989). *Alfabetización: lectura de la palabra y lectura de la realidad*.

Generalitat de Catalunya – Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. (2015). *Acollida*. Recuperat de https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/immigracio/acollida/

Generalitat de Catalunya. (s.d.). *Programa català de refugi*. Recuperat de http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/immigracio/persones_refugiades/programa_catala_refugi/

Generalitat de Catalunya – Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. (2014). *Punts clau de la llei*. Recuperat de http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/immigracio/legislacio/llei_d_acollida_de_les_persones_immigrades_i_retornades_a_catalunya/punts_clau_de_la_llei/

Giralt, J. (2017, abril 2). Hi ha més refugiats a part dels sirians: El país que més protecció demana a Espanya és Ucraïna, seguit de Veneçuela i El Salvador. *El Món: Vida*. Recuperat 2 desembre 2018, de <https://elmon.cat/vida/hi-ha-mes-refugiats-a-part-dels-sirians>

Gómez, A. (2013). *Sabers i sentits de l'educació social: Sostenir l'ofici*. Editorial UOC.

Govern d'Andorra - Afers Exteriors. (s.d.). *Declaració Universal dels Drets Humans*.

Recuperat de <https://www.exteriors.ad/ca/declaracio-universal-dels-drets-humans>

Gran enciclopèdia catalana. (2018). *Dret d'asil*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0081143.xml>

Gran enciclopèdia catalana. (2019). *Refugiat*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gdlc-e00115734.xml>

Martínez, M. (2017, juny 20). Xifra rècord de 65,6 milions de desplaçats al món: L'ACNUR alerta que una persona cada tres segons es veu obligada a abandonar casa seva. *El Periódico: Internacional*. Recuperat 18 novembre 2018, de <https://www.elperiodico.cat/ca/internacional/20170619/xifra-record-de-656-milions-de-desplacats-al-mon-6114120>

Martorell, M. (2001-02). *La immigració i els refugiats a la Unió Europea*. Recuperat de <http://www.ub.edu/ciudadania/hipertexto/europa/trabajos/ub02/1/caracteristicas.htm>

Parlament de Catalunya. (2010). *Llei d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya*. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/nom/TL111.pdf>

Planella i Ribera, J. (2003). Fonaments per a una pedagogia de l'acompanyament en la praxi de l'educació social. *Revista Catalana de Pedagogia*, 13-33. Recuperat de <http://revistes.iec.cat/index.php/RCP/article/view/3811/3810>

René Trossero (2001). *Siembra para ser tú mismo*. Buenos Aires: Ed. Bonum

(2018, juny 20). A Rubí hi ha 8 famílies refugiades gràcies al programa d'APIP-ACAM. *RàdioRubí*. Recuperat 18 novembre 2018, de <http://www.radiorubi.fm/portada/item/22504-a-rubi-hi-ha-8-families-refugiades-gracies-al-programa-d-apip-acam>

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

ANNEX

L'acompanyament a persones refugiades

Estudi d'un cas

Aina Colomer i Solà

Tutora: Eulàlia Collelldemont Pujadas

Treball Final de Grau

Educació Social

Facultat d'Educació i Ciències Humanes

(Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya)

Vic, maig de 2020

ÍNDIX DE L'ANNEX

Annex 1: Entrevistes.....	1
Entrevista a la persona refugiada	1
Entrevista al grup d'anàlisi	5
Annex 2: Permisos de protecció de dades	11
Annex 3: Articles del diari Torelló.....	15

Annex 1: Entrevistes

Entrevista a la persona refugiada

Edat: 27 anys

1. D'on vens?

Sóc de Damasc, de Síria.

2. Quan temps fa que vas marxar i per quin motiu?

Vaig marxar de Síria a l'any 2015 per molts motius. El principal motiu és per sobreviure nosaltres i els nens, era tot molt dur per nosaltres i pels nens. Vam marxar per buscar vida, per buscar una nova vida i un futur pels nens i per nosaltres.

3. Sempre havíeu viscut al mateix lloc? (gr5)

Vam viure en molts barris diferents de Damasc i cada un té una història. Primer estàvem al nostre barri i al nostre pis, però llavors ja no teníem pis i vam marxar a un altre barri del costat del centre de Damasc. Damasc té molts barris diferents. N'hi ha que hi ha problemes i n'hi ha que no. Nosaltres vam marxar a un barri més tranquil i allà teníem un pis de lloguer que hi vam estar un any i mig.

4. Vas venir sola o amb la teva família, amics...?

Vam venir el meu home, els nostres dos fills (un nen de tres anys i una nena de cinc anys) i jo.

5. Trobes a faltar casa teva i el teu país?

Tot jajaja. Ho trobo molt a faltar tot però sobretot a la família. Ara fa gairebé quatre anys que no veig a la meva mare, al meu pare... Tenim contacte a partir d'internet fent Skype però a vegades és difícil perquè allà no tenen gaire cobertura.

6. En cas que les coses canviessin, hi tornaries? (gr11)

Bueno, perquè les coses estiguin més bé es necessita molt temps una vegada la guerra s'hagi acabat. I es necessita molt temps més per tornar a la normalitat que hi havia abans. Es necessita molt i molt temps. Mira, els meus pares que estan allà, la situació és molt difícil. Estan en un pis sense aigua ni llum, i és tot molt car. Abans estaven en un barri que hi havia de tot i estava molt millor, però se'ls hi va acabar el contracte i el propietari

del pis va decidir pujar el lloguer i clar, la meua família no poden pagar més diners i van tornar en un barri que està tot destruït. El nebot del meu pare els va ajudar arreglar una mica un pis i viuen allà, però clar tot és molt difícil i molt car. Els barris que estan bé són molt cars i la majoria de la gent d'allà no tenen tants diners. Si nosaltres decidíssim tornar allà, no tindríem ni casa ni tindríem res ara.

7. Com vas arribar a Catalunya? Quin mitjà de transport?

Bueno, per arribar vam fer de tot. Avió, tren...

8. Quant de temps va durar el viatge? (Etapas del viatge) (gr15)

Vam marxar de Síria cap a Líban amb autobús i de Líban vam agafar un vaixell per anar cap a Turquia perquè per anar-hi amb avió era molt car. Quan vam arribar a Mersin, Turquia vam agafar un autobús cap a Istanbul. Només això són gairebé quatre dies estant al carrer amb els nens. Quan vam arribar a Istanbul hi vam estar uns set mesos i llavors vam marxar cap a Esmirna que és una ciutat de Turquia que està al costat mar per poder anar cap a Grècia. D'Esmirna vam agafar una mini barca que vam passar molta moltíssima por. No ho podré oblidar mai. Durant aquest trajecte va arribar un vaixell molt gran de pesca. Aquests ens vam ajudar i vam pujar al seu vaixell però ens van fer deixar les bosses a baix a la nostra mini barca. Quan vam arribar a terra, vam anar a buscar les maletes i ja no hi eren. Vam estar de molta sort que jo portava diners i els passaports en una motxilla petita que la vaig portar tota l'estona amb mi. Vam arribar a Grècia amb la roba que portàvem i prou. Llavors vam agafar un autobús cap a Idomeni on allà et feien els visats per poder entrar a Macedònia. Quan nosaltres hi vam arribar ja havien tancat les fronteres i clar, vam haver d'estar gairebé tres mesos en un camp de refugiats esperant si obrien les fronteres. En aquest camp vam estar amb molt males condicions... Per menjar havíem de fer cua de tres hores i els nens havien d'estar allà perquè si no hi eren ells es pensaven que tu volies més penjar per tu, perquè no veien els nens. A vegades fèiem cua de tres hores i llavors no hi havia més menjar. Estàvem tot el dia fent cua. Primer per esmorzar, després per dinar, etc. També havíem de fer cua per agafar roba, ja que nosaltres ens vam quedar sense i també per dutxar-nos, que durant els tres mesos només ho vam poder fer dues vegades. Vam estar així durant tres mesos i llavors com que des de les fundacions com UNICEF van dir que no obririen les fronteres, van haver de fer canvis de distribució al camp de refugiats perquè érem més de 13.000 persones. Dormíem amb molt

males condicions, feia moltíssima pudor i hi havia molts problemes entre la gent, perquè tothom estava molt nerviós i sovint es barallaven.

Un dia van anunciar pels altaveus del camp de refugiats que hi havia un camp que era molt més petit però que estava molt millor cap a les muntanyes i vam decidir marxar d'Idomeni i anar cap allà. Allà estàvem molt millor. Menjàvem amb taules i cadires, teníem una habitació que la compartíem amb dues famílies més. Aquí hi vam estar un vuit mesos, i des de la fundació UNICEF ens van portar cap a Atenes que vam estar un mes en un pis on comparties cada habitació amb famílies diferents i llavors vam agafar un avió cap a Espanya, cap a Madrid. Quan vam arribar a Madrid vam estar gairebé un dia esperant a la policia perquè tenien els nostres papers i llavors vam anar cap a Barcelona a un pis del barri del Carmel de la fundació Apip-Acam (una fundació espanyola). En aquest pis hi vam estar uns vuit mesos i el compartíem amb cinc famílies diferents. La primera nit vam arribar al vespre i vam estar gairebé tot un dia sense menjar perquè no teníem diners, i com que era un diumenge i ells no treballaven, ningú es va preocupar per nosaltres. Allà vam aprendre castellà perquè en aquest pis compartit hi havia una família veneçolana.

Aquesta fundació realitza tres fases: la primera són sis mesos que has d'estar amb ells per aprendre l'idioma i els papers, i llavors has de buscar pis sense la seva ajuda i no trobàvem cap pis i llavors l'ajuntament de Torelló va decidir ser poble d'acollida per una o dues famílies (que al final només en va venir una, nosaltres) i es van posar en contacte amb la fundació, i ens van informar d'un pis aquí a Torelló i vam venir un dia a veure el poble i el pis i vam decidir que vindríem a viure aquí. Al novembre de 2017 vam venir a viure a Torelló i vam estar quinze dies a ple hivern sense calefacció ni aigua calenta, perquè aquest pis és del servei d'habitatge social de la generalitat de Catalunya i abans no van posar en ordre els papers vam estar quinze dies sense calefacció ni aigua calenta. L'ajuntament de Torelló ens va portar calefactores petits i un fogonet per cuinar però no trobàvem botanes de gas petites enlloc fins que un veí ens en va donar una. Així i tot, el pis està molt bé. Té tres habitacions, una sala, la cuina i un lavabo. Estem molt contents, i ara fa un any i pico que som aquí.

9. Quan vas marxar, sabies quin seria el teu destí? (gr19)

Nosaltres volíem anar Alemanya, però quan vam estar amb la fundació ens van dir que no podíem escollir on anar i ens van comentar que hi havia lloc per una família a Torelló

i vam venir cap aquí perquè abans que res volíem qualsevol lloc que fos digne per nosaltres.

10. Per què vas decidir quedar-te a Catalunya?

Vam decidir quedar-nos a Catalunya sobretot perquè vam trobar aquest pis, però al principi Torelló no ens agradava gaire perquè nosaltres estàvem acostumats a Damasc que és una ciutat molt gran i clar, aquí és tot molt diferent. Llavors vam conèixer a la P1 i a les tietes de Torelló i tot va anar millorant i ara hi estem molt bé i molt contents. També va ajudar molt la família, els amics i trobar feina, una mica la normalitat.

11. Amb quins problemes i quines facilitats et vas trobar a l'arribar?

Quan vam arribar a Torelló des del diari Torelló ens van oferir de fer-nos una notícia per donar ressò entre la població de Torelló i els voltants perquè la gent sabés de l'existència que hi havia persones refugiades i per si hi havia algun lloc de treball. Ens va costar molt el fet de trobar feina. Des de l'escola dels nens també ens va ajudar molt a buscar contactes per poder trobar feina. Gràcies a l'escola vam conèixer a la P1 que va ser qui ens va portar fins a Vic per fer la primera entrevista pel meu marit, ja que nosaltres no teníem mitjà de transport i no sabíem ben bé on hi havíem d'anar. A partir d'aquí hem tingut molta relació amb la P1.

L'ajuntament de Torelló ens va facilitar molt l'acollida, ja que ens van posar pis, l'escola, diferents contactes, etc. Ens van ajudar amb el gran paraigües de les coses que necessitàvem. L'administració ens ha aportat una qualitat de vida que no teníem des que vam marxar de Damasc però no ens va ajudar a apropar-nos a la qualitat humana que és la que facilita el contacte i la immersió al nou territori és molt més ràpida. Vam tenir gràcies al diari de Torelló i a l'escola que per sort vam topar amb la P1 que ens va començar apropar a tota aquesta altra realitat de la qualitat humana.

12. Vas rebre ajudes econòmiques o d'un altre tipus per tal de facilitar-vos l'acollida? (gr26)

Les ajudes que nosaltres rebíem eren de l'ajuntament que va ser el pis, però sobretot de la fundació Apip-Acam que són fonts europeus. Espanya va rebre 300 milions d'euros de la Unió Europea que a Catalunya li corresponien 20 milions d'euros, i n'havia rebut només 2 milions, i els diners que nosaltres rebíem eren d'aquest fons... Els proporcionaven 1.000€ al mes que pagàvem 380€ del pis que ja ens hi entra el llum i

l'aigua. Ens van fer cursos per aprendre el català i el castellà que ens va anar molt bé per integrar-nos a Catalunya.

Algunes botigues del poble van ser molt amables amb nosaltres, ja que ens van ajudar deixant-nos alguns serveis de forma gratuïta durant el primer temps que vam arribar a Torelló, ja que no podíem pagar les ulleres de la nena, ni les visites al dentista, ni sessions de psicòleg, medicaments de farmàcia... Petites grans coses.

13. Què has trobat a faltar o milloraries de l'acompanyament rebut? (gr29)

Sí clar. Vam estar quatre mesos sense que ningú ens digués ni hola i els nens ja anaven a l'escola. Ningú ens havia dirigit la paraula i vam arribar a plantejar-nos de tornar a marxar a Barcelona perquè no teníem res, ni amics, ni gent, ni feina, teníem molt fred, tot... Aquests quatre mesos vam estar molt malament. Després de la primera entrevista amb el diari el Torelló els pares i mares de l'escola es van començar adreçar a nosaltres: vam tenir el primer contacte amb una mare de l'escola i amb la P1 per allò de la feina, amb les tietes, i a partir d'aquí tot va anar millorant molt ràpid.

Entrevista al grup d'anàlisi

Número de persones que participen a l'entrevista: 3 persones

Edat: Mitjana de 50 anys

1. Com vas tenir coneixement de que hi havia persones refugiades al poble? (gr 1)

P2: Jo vaig saber que hi havia una família de refugiats pel diari Torelló.

P3: Jo també ho vaig llegir al diari, però no em va portar enlloc.

P1: Jo també pel diari, va ser determinant... bueno determinant no perquè ho vaig llegir i no vaig fer res per involucrar-me.

P2: Jo sí, jo vaig veure-ho al diari i com que fa relativament poc que estic jubilada vaig gaironeta ai mira, ara que tens temps ves-te a oferir pel que sigui i me'n vaig anar a l'ajuntament i vaig dir: "Hola, tinc temps del que sigui. Si haig de fer classes, si haig de fer acompanyament... el que sigui. Llavors des de l'ajuntament em van dir que hi havia dues

altres persones, bueno almenys una que era la P1 que també s'havien interessat i ens vam posar en contacte i aquell mateix dia ja vaig conèixer a la refugiada.

2. Com i quan us va conèixer amb els refugiats? (gr 6)

P2: Jo els vaig conèixer el dia que vaig anar a l'ajuntament a oferir-me per ajudar-los amb el que fes falta.

P1: Ella es va apropar a l'ajuntament i nosaltres l'ajuntament es va apropar a nosaltres, perquè nosaltres ja teníem contacte amb la refugiada.

P3: Sí, exacte, perquè el nostre contacte amb la refugiada va venir a partir de contactes amb els professors de l'escola.

P1: Exacte. Una professora li va dir al meu nebot si sabia alguna oferta de feina que aquestes persones estaves desesperats buscant-ne. Llavors el meu nebot els va aconseguir una entrevista de feina amb una empresa de Vic però clar, no sabien com anar-hi perquè no tenien transport i era cap als polígons, no sabien on era ni com arribar-hi. A part, que el nivell que tenien de llengua era molt bàsic. El meu nebot em va trucar i em va demanar si podia portar els refugiats sirians a Vic a fer l'entrevista i els vaig portar. I clar, a l'anar a Vic em van explicar la seva història.

3. Quantes persones formen part del grup? Com us anomeu? (gr 11)

P1: Ens diem "Els tiets i tietes de Torelló" perquè el dia que els vaig conèixer que va ser quan els vaig portar a fer la primera entrevista de feina a Vic els vaig preguntar a veure què era el que trobaven a faltar més i ells em van dir que evidentment era la família, i parlaven especialment dels avis, sobretot de l'àvia. I jo els vaig dir que àvia encara no me'n sentia però que si em volien dir tieta no tenia cap inconvenient. Llavors em vaig posar en contacte amb la meua germana que havia acompanyat a la refugiada a una entrevista a l'hospital de Vic; la professora de l'escola, que és la mare del meu nebot; la professora de P-3... I vam anar fent xarxa i vam crear aquest grup i el vam anomenar així per aquest motiu.

El nucli d'aquest grup som nosaltres tres, que som les que hem tirat més del carro segurament perquè tenim més disponibilitat, però tot el grup està format per unes 14-15 persones.

4. Quina és la mitjana d'edat de les persones del vostre grup? (gr 14)

P1: La majoria de nosaltres rondem entre els 40-50 anys.

P2: Nosaltres som el nucli i volten els 55-60 anys, però el grup sencer hi ha una mica de tot depenent de les nostres coneixences. Hi ha nebots que baixen molt la mitjana, el meu home que en té 65 que la puja molt... No es tracta tant de d'edat, sinó del temps que puguem dedicar a acompanyar-los.

Nosaltres tenim la gran sort que tenim xarxa i això és el que has d'intentar que tinguin ells.

5. Quina llengua utilitzàveu per comunicar-vos en el moment que us vau conèixer? I ara?

P2: Al principi ens comunicàvem en castellà. La refugiada em va demanar si podia fer-li classes al seu marit per aprendre la llengua. No em venia gaire de gust al principi, però com que m'havia ofert per tot doncs vaig pensar que endavant. Ell normalment encara parla amb castellà, però ella i els nens sempre parlen en català.

6. Quins són els tràmits amb els que més els heu d'acompanyar? (gr 20)

P1: Els primers passos eren bàsicament de coneixença i de saber què necessitaven per si els podíem ajudar. Llavors des de l'ajuntament ens van fer anar-hi per coordinar-nos to el grup de gent que hi havia que els volia ajudar, perquè no ens trepitgèssim els uns als altres. A l'anar allà i començar a explicar-nos el procediment que feia l'ajuntament i en què els ajudava va ser quan ens vam conèixer amb la P2 i també va passar a formar part del grup de "Els tiets i tietes de Torelló".

P3: Va ser començar la seva història de zero. Primer vam començar amb les coses que més necessitaven: la dignitat de l'habitatge; acompanyar-los a molts llocs perquè ells sols no podien perquè o no en sabien perquè els tràmits són molt complexes; ajudar a equipar el pis, ja que l'ajuntament diu que equipa, però equipa amb molts mínims que no són gaire dignes.

P2: Un dia que vaig anar a casa seva per exemple em van convidar a prendre alguna cosa i no tenien prou gots. Al principi els havíem d'ajudar amb necessitats molt bàsiques perquè estaven sota la protecció d'una fundació i clar, quan van arribar aquí encara depenien d'ells però la fundació era molt lluny, a Barcelona. I fer una visita una vegada cada mes no és un bon acompanyament.

Al principi els acompanyàvem amb coses molt pragmàtiques. Els acompanyàvem al banc d'aliments; a aconseguir tovalloles, roba...; però també hi havia temes de lleure com una bicicleta, una joguina, un patinet... que havien quedat totalment oblidats.

Al principi vam veure que una de les coses primordials les quals havíem d'ajudar-los era buscar feina perquè això els retornaria una part de dignitat, tenir un sou que tu et puguis administrar cada mes pels teus petits projectes.

El que ens ha unit més ha estat no tant la part pragmàtica, que també, sinó el fet d'anar entrant l'un a casa de l'altre.

P2: Ens vam organitzar en què cada una de nosaltres tractava més un àmbit però sense comunicació prèvia entre nosaltres, sinó pel que sabem fer més. Jo era més per aprendre la llengua, la P1 més pels nens i la fundació i la P3 amb el tema papers.

P2: Tot això ha anat canviant molt. Ara ja som en un altre punt que ja no "ens necessiten tant" i el suport és molt diferent.

7. Teniu alguna queixa sobre alguna cosa que no s'hagi fet del tot correcta (ajuntament, fundació, etc.)? (gr 29)

P1: Al principi intuïem, i constatàvem, que la fundació no rutllava. Aquí la Generalitat de Catalunya delegava diferents fundacions l'atenció, l'assistència i l'acollida de forma pragmàtica de persones refugiades, i veiem que aquesta no funcionava. De fet, quan vam anar a l'ajuntament de Torelló a exposar les nostres crítiques i això que vam demanar un dia una reunió amb la regidora de benestar social i la tècnica, l'excusa que elles van posar va ser que a elles la Generalitat els va dir que només havien de posar el pis perquè ja hi havia una fundació que feia l'atenció pràctica de l'acompanyament i tot això. I clar, va resultar que ni la fundació, ni l'ajuntament ni ningú...

Van estar uns mesos molt sols que com aquell qui diu anaven a descobrir carrers del poble a veure on els portaven, cap al centre del poble, botigues, etc. Tot això sempre tots sols i sense ningú.

També, t'adones que hi ha l'estatut de refugiats europeu, que Espanya hi està subscript als acords. Aquests reben refugiats però no hi ha cap interès de l'administració en què els funcionaris sàpiguen quines avantatges i quines circumstàncies administratives tenen aquestes persones, ja que quan l'home de la família refugiada es va quedar sense la

primera feina que havia trobat, com que només havia treballat tres mesos no tenia dret a l'atur, però hi havia un subsidi d'uns 420€ al mes si es podia demostrar que ell era el cap d'una família. Com que tenien el traducció del llibre de família, els ho podien fer. Llavors els van demanar el passaport però en ell el tenia caducat en aquell moment perquè li va caducar a Grècia. Així i tot, el director de l'oficina de l'INEM de Vic ens va dir que si iniciàvem els tràmits de renovació podríem fer-ho igualment.

Com que vam necessitar tant temps per realitzar tots els papers de renovació, des de l'ajuntament de Torelló ens va facilitar el telèfon d'una advocada de comissions obreres especialitzada amb immigració i aquesta ens va dir que per aconseguir aquest subsidi no feia falta el passaport, i llavors la Generalitat de Catalunya també ens ho van confirmar. Es veu que amb el NIE és suficient, perquè la majoria de refugiats de guerra no tenen accés a les seves ambaixades per fer la renovació del passaport convencional. Òbviament, ens vam quedar sense subsidi. Clar, imagina't com han d'arribar les persones refugiades a conèixer aquests tràmits si nosaltres el cam conèixer perquè ho vam buscar i tot i ajudant-los tampoc el vam aconseguir. Ningú de l'administració havia informat als refugiats que podien fer aquest tràmit.

P3: Cap d'ells quan demanes tothom et diu coses diferents. La policia una cosa, l'atur una altre, etc. No hi ha una normativa molt clara de què els hi donen.

P1: La mateixa administració desconeix la normativa.

8. Teniu relació amb altres persones que hagin acompanyat a refugiats? (gr 36)

Totes (P1, P2 i P3): No, no tenim relació amb altres persones que hagin realitzat aquest acompanyament.

P3: No, no n'hi ha hagut. Hi va haver un primer contacte amb una gent de Prats per una noia que m'ho va dir, però recordo que vam parlar al juliol i vam dir que al setembre ens posàriem en contacte, però resulta que aquests refugiats a l'agost van marxar cap Alemanya.

P1: Ells si eh, ells si que han tingut contacte amb altres refugiats de Tarragona, de Vic... però nosaltres no.

Hi va haver un moment que van estar a punt de posar-nos amb contacte amb una família de Berga, però al final no.

9. Heu rebut algun tipus de formació per tal de realitzar aquest acompanyament? (gr 41)

P3: La generalitat ha muntat un programa de mentors que sona molt bé, però no ho tenen ben desplegat. Per exemple aquí a Torelló la noia que porta això des de l'ajuntament té accés a una base de dades per saber si hi ha mentors aquí a Torelló i a la comarca, però no hi manera per tema de protecció de dades que no sabem ni qui són.

P1: Nosaltres no som unes mentores oficials, però a tot arreu ens hem presentat de mentores perquè portem molta motxilla a l'esquena. I llavors clar, es produeix aquesta paradoxa, perquè aquí a Torelló hi ha dos mentors que tenen el curs i estan reconeguts de manera oficial, però per la llei de protecció de dades des de l'ajuntament ni des d'enlloc no es poden posar en contacte amb ells. És una mica absurd...

P2: Són unes contradiccions bastant desateses.

P3: El model que volen crear o que han volgut crear està molt bé, però llavors hi ha d'haver una xarxa que es pugui tenir permís per mirar-ho.

P1: Clar, hi havia dos mentors a Torelló però aquesta família es va estar uns quatre mesos sols perquè no hi havia ningú que es posés en contacte amb ells per la llei de protecció de dades...

P3: Ens van informar fa un any que hi hauria un curs de mentors però encara no s'ha fet.

10. La gent del poble com veu l'acompanyament que realitzeu? (gr 48)

P3: Molt bé. Al principi que els ajudàvem a buscar material per casa seva tothom va respondre i va moure fils per poder aconseguir allò que buscàvem.

P1: T'adones que la gent està disposada ajudar. No tothom té el temps ni la disponibilitat per poder-ho fer, però amb coses puntuals la gent sempre ajuda amb tot allò que poden.

Annex 2: Permisos de protecció de dades

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

El Sr./Sra. MARTA ANJEL RICART amb DNI/NIE/PR/PASSAPORT núm. 77.475.337 K, que intervindrà en la investigació del TREBALL FINAL DE GRAU organitzat per l'alumna Aina Colomer i Solà, amb DNI 47845666-P de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista i permet utilitzar les dades pròpies per fins acadèmics d'acord amb les següents condicions:

1. La Universitat de Vic tindrà accés als arxius de veu, només per fins acadèmics.
2. La Universitat de Vic, pot difondre i publicar el Treball Final de Grau, on hi ha presents anotacions que sorgeixen de l'enregistrament de l'entrevista en concret.
3. La Universitat de Vic es compromet a vetllar per la seguretat de les dades enregistrades i a aplicar-los les mesures de seguretat establertes al Reial Decret 1720/2007 de desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal.

Vic, 12 de/d' ABRIL de 2020

Signatura consentiment

Signatura demandant

El Sr./Sra. BERTA FARO BASCO amb DNI/NIE/PR/PASSAPORT núm. 37692698E, que intervindrà en la investigació del TREBALL FINAL DE GRAU organitzat per l'alumna Aina Colomer i Solà, amb DNI 47845666-P de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista i permet utilitzar les dades pròpies per fins acadèmics d'acord amb les següents condicions:

1. La Universitat de Vic tindrà accés als arxius de veu, només per fins acadèmics.
2. La Universitat de Vic, pot difondre i publicar el Treball Final de Grau, on hi ha presents anotacions que sorgeixen de l'enregistrament de l'entrevista en concret.
3. La Universitat de Vic es compromet a vetllar per la seguretat de les dades enregistrades i a aplicar-los les mesures de seguretat establertes al Reial Decret 1720/2007 de desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal.

Vic, 12 de/d' abril de 2020

Signatura consentiment

Signatura demandant

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

El Sr./Sra. Graci Font Casals amb DNI/NIE/PR/PASSAPORT núm. 339327219, que intervindrà en la investigació del TREBALL FINAL DE GRAU organitzat per l'alumna Aina Colomer i Solà, amb DNI 47845666-P de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista i permet utilitzar les dades pròpies per fins acadèmics d'acord amb les següents condicions:

1. La Universitat de Vic tindrà accés als arxius de veu, només per fins acadèmics.
2. La Universitat de Vic, pot difondre i publicar el Treball Final de Grau, on hi ha presents anotacions que sorgeixen de l'enregistrament de l'entrevista en concret.
3. La Universitat de Vic es compromet a vetllar per la seguretat de les dades enregistrades i a aplicar-los les mesures de seguretat establertes al Reial Decret 1720/2007 de desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal.

Vic, 12 de/d' Abri - de 2020

Signatura consentiment

Signatura demandant

UVIC

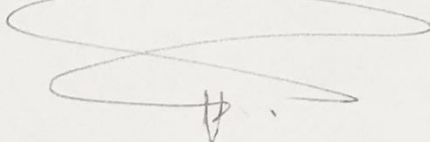
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

El Sr./Sra. HAYAN TAKLEH amb DNI/NIE/PR/PASSAPORT núm. Y5345809W, que intervindrà en la investigació del TREBALL FINAL DE GRAU organitzat per l'alumna Aina Colomer i Solà, amb DNI 47845666-P de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista i permet utilitzar les dades pròpies per fins acadèmics d'acord amb les següents condicions:

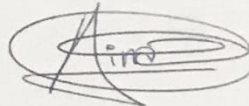
1. La Universitat de Vic tindrà accés als arxius de veu, només per fins acadèmics.
2. La Universitat de Vic, pot difondre i publicar el Treball Final de Grau, on hi ha presents anotacions que sorgeixen de l'enregistrament de l'entrevista en concret.
3. La Universitat de Vic es compromet a vetllar per la seguretat de les dades enregistrades i a aplicar-los les mesures de seguretat establertes al Reial Decret 1720/2007 de desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal.

Vic, 13 de/d' 4 de 2020

Signatura consentiment

Signatura demandant

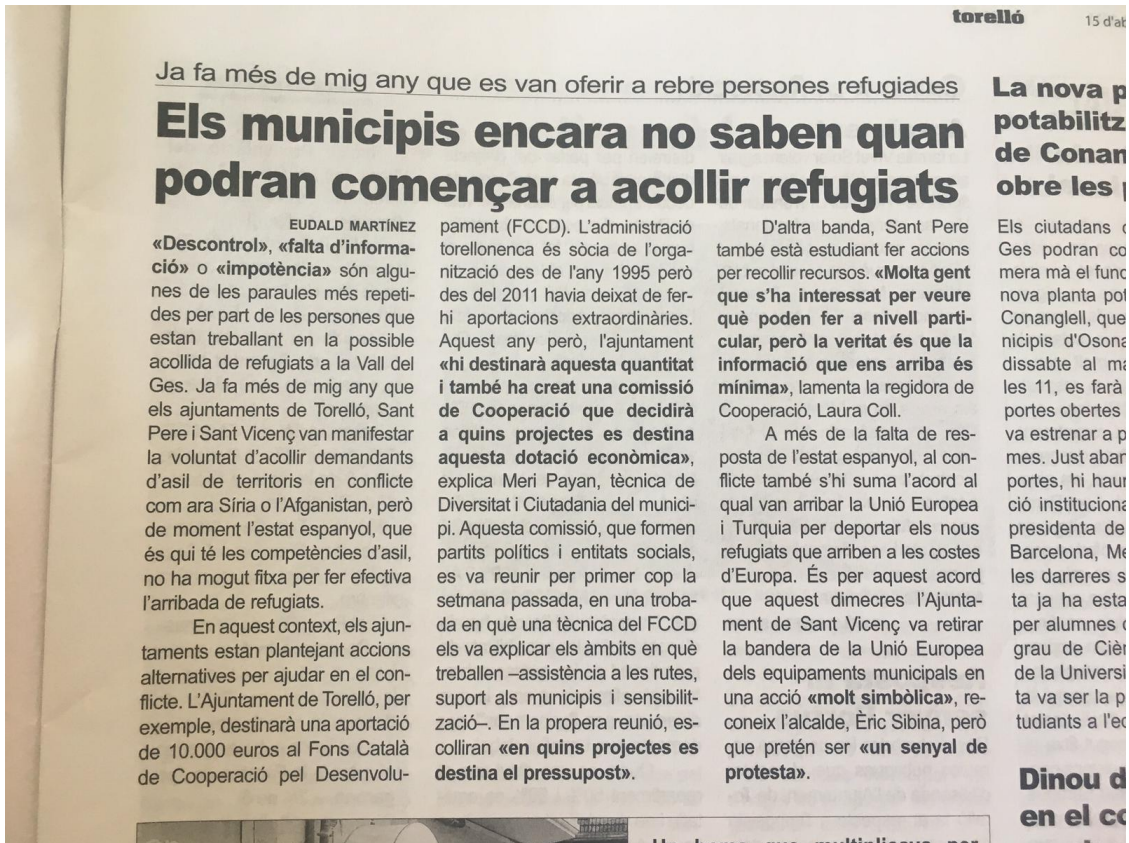

Annex 3: Articles del diari Torelló

Il·lustració 1: Martínez, E. (2015, setembre 10). La decisió definitiva es prendrà al proper ple: Torelló obre la porta a acollir refugiats sirians. Torelló, p. 3.

Il·lustració 2: Martínez, E. (2016, abril 15). Ja fa més de mig any que es van oferir a rebre persones refugiades: Els municipis encara no saben quan podran començar a acollir refugiats. Torelló, p. 3.

PRIMERS REFUGIATS SIRIANS A TORELLÓ

Aprendre a començar una nova vida

Torelló acull des de fa tres mesos una família de refugiats sirians. Com tants milers de persones, han arriscat la vida per fugir de la guerra i amb l'esperança d'un futur millor. Ara, ja pensen en treballar i tornar a tenir una vida "normal"

EUDALD MARTINEZ

La Hanan i en Mohamed són a Torelló des de fa tres mesos. Viuen en un pis de protecció oficial al barri de darrere l'estació, prop de l'institut Cirviànum, amb els seus dos fills: una nena de set anys i un nen de cinc. Aquest és el primer cop, en anys, que aquesta família pot gaudir d'una vida «normal», asseguren.

Tots quatre van marxar de Síria l'any 2015, en plena onada migratòria per culpa de la guerra civil interna en aquest país del pròxim orient. El seu ha estat un camí ple de dificultats. La història de la Hanan i en Mohamed és la de milers de refugiats, que han hagut de fer mans i mànigues per arribar a Europa. En molts casos, jugant-se la vida. Un cop al continent europeu, les expectatives de trobar-hi una vida millor no sempre s'han complert. Creuar el petit estret entre Turquia i l'illa grega de Lesbos amb pastera, trobar la frontera amb Macedònia tancada o viure en condicions precàries durant tres mesos al camp d'Idomeni han estat només alguns dels esculls per a aquesta família.

En el seu cas, però, han

Amb espai per a una altra família

El procés perquè Torelló hagi pogut acollir una família de refugiats no ha estat gens fàcil. L'ajuntament va manifestar la voluntat d'acollir demandants d'asil al setembre del 2015, però no ha estat fins dos anys després que aquesta acció s'ha vist plasmada a la realitat. I és que atorgar la condició de refugiats depèn, exclusivament, de l'estat espanyol, que després deriva cada cas una comunitat autònoma perquè en faci l'acollida. Torelló, des d'un inici, va manifestar que tenia capacitat logística per acollir a dues famílies. De moment, però, la tècnica de Diversitat i Ciutadania, Meri Payan, és prudent. «Tot just estem en ple procés d'acollida de la primera família. Reclama una atenció molt personal i ens volem centrar en això», remarca. És per això que «de moment no hi ha cap més tràmit en marxa» perquè vingui l'altra família. «Ens donem un marge de, com a mínim, mig any per veure com funciona aquesta primera acollida», sentència. E.M.

estat de sort. Formen part de la minoria que han pogut rebre el dret d'asil en algun dels països membres de la Unió Europea. Fins ara, Europa només ha acollit un 35% dels més de 180.000 refugiats als quals s'havien compromès, una xifra que a l'estat espanyol encara és més irrisòria: un 15% dels 17.680.

De moment, l'esperit amb què afronten la seva nova vida a Catalunya és tota una declaració d'intencions: «Tot el que hem passat ha estat molt dur. Però ens dona força per conti-

nuar endavant. Per començar una nova vida. Tenim moltes ganes de treballar, d'aprendre l'idioma. De poder viure una vida normal a partir del nostre esforç», remarca la Hanan.

Tot i que només fa tres mesos que són a Torelló, abans ja van passar més de mig any en un centre d'acollida al barri del Carmel de Barcelona, esperant a ser reubicats. Aquests primers mesos els van dedicar, sobretot, a aprendre l'idioma. «A Barcelona anàvem a classes de català i castellà cada dia.

Ens era molt important poder entendre la gent». A Catalunya, de fet, els dos fills de la Hanan i en Mohamed «han pogut anar per primer cop a l'escola» ja que, a Síria, «quan va començar la guerra ella era molt petita i el petit encara no havia nascut». Ara, fins i tot, dominen més l'idioma que els seus pares: «A casa gairebé només parlen castellà», asseguren.

La dificultat per establir relacions és un dels principals hàndicaps amb què s'estan trobant la Hanan i en Mohamed. «Tenim una mica de relació amb els veïns, amb els pares de l'escola... Però de moment costa. A Barcelona estàvem amb molts altres refugiats sirians. Alguns porten molt temps a Catalunya. Però des de Torelló ens és impossible mantenir contacte amb la comunitat siriana», lamenten.

Una altra de les obsessions de la família és poder trobar feina. A Síria, en Mohamed tenia un taller mecànic i la Hanan havia començat a estudiar la carrera d'Infermeria, que no va poder acabar per culpa de l'esclat de la guerra. Tot i això, asseguren que estan disposats a fer qualsevol cosa. «Ens hem apuntat a diversos llocs però és difícil, no coneixem a ningú. Però volem treballar. Volem tenir una vida normal tan aïat com puguem», insisteixen.

Il·lustració 3: Martínez, E. (2018, febrer 23). Primers refugiats sirians a Torelló: Aprendre a començar una nova vida. Torelló, p. 8.

PRIMERS REFUGIATS SIRIANS A TORELLÓ

La Hanan i en Mohamed relaten el dur recorregut des de Damasc fins a Catalunya

"Tenim el cor a Síria, però hem de pensar en els nostres fills. Aquí són feliços per primer cop"

E.M.
La Hanan (26 anys) i en Mohamed (35 anys) ens reben a l'històric edifici de La Carrera. És un dels punts que més coneixen de Torelló. Aquí és on es relacionen sovint amb les persones que treballen a la regidoria de Serveis Socials de l'ajuntament per fer seguiment del seu procés d'acollida. Fins el 2015 van viure a Damasc, la capital de Síria, juntament amb els seus dos fills, una nena i un nen que ara tenen set i cinc anys. Tot i que només fa un any que són a Catalunya, entenen i s'expressen en castellà, després de fer cursos intensius a Barcelona. També comencen a aprendre català.

La Hanan i en Mohamed, aquest dilluns al matí a La Carrera

- Com era la vostra vida a Síria, abans de la guerra?

Hanan: Teniem una vida molt normal. Vivíem en un barri a 10 minuts del centre de Damasc. Ell tenia un taller propi en què arreglava cotxes i, sobretot, camions. Jo estava estudiant la carrera d'Infermeria, però no la vaig poder acabar per culpa de la guerra.

- Quan canvia tot?

H: Tot s'estronca a partir del 2011. Comencen les reclamacions de més drets i el president [Bashar al-Assad] es negava a canviar res. Les protestes es van anar estenent per tot el país. Mohamed: Nosaltres ens manteníem al marge del conflicte i no sortíem al carrer. Teníem una família i ens havíem de quedar a casa. Però va arribar un moment en què vam veure que no podíem seguir allà.

- En quin moment preneu aquesta decisió de marxar?

H: Sovint sentíem el soroll de les bombes caient a prop nos-

tre. Però el so que encara ara no em puc treure del cap és el dels avions sobrevolant la ciutat. N'hi deia el so de la mort. Vam aguantar-ho fins que un dia ens va tocar patir les bombes en primera persona. Una va caure a la casa de la meua família, quan hi érem jo i els meus fills. L'edifici es va esfondrar. El meu germà i un cosí van morir. Jo i els meus fills vam tenir la sort de sortir de sota les runes.

M: Aleshores ens vam adonar que no podíem seguir allà. Era massa perillós. No sabíem quan podia acabar la guerra i vam decidir marxar, sols. Vam marxar per donar un futur als nostres fills. Per sobreviure a la mort, a la fam i a la por que ens rodejava.

- I per pagar el viatge va tocar vendre el cotxe.

H: Ens van donar el que vindrien a ser uns 1.200 euros. Amb això només vam poder pagar part del viatge fins a Turquia. Primer vam agafar un bus fins al Líban [Damasc està a tocar de la frontera] i des d'aquí fins a Mersin [al sud de Turquia] amb un vaixell. Però allà les coses tampoc van ser fàcils perquè ningú no ens volia

ajudar.

M: Vam dormir tres nits al carrer, amb els nens. Una sola trucada a Síria ens costava 5 euros. Finalment, però, vam poder arribar fins a Esmirna [a l'oest de Turquia i des d'on molts dels refugiats intenten arribar a Grècia]. Van ser tres dies en bus.

- I aleshores va tocar creuar el mar...

H: Vam haver de pagar 700 euros cadascun, també els nens. Érem 38 en una barca molt petita, de plàstic. Amb els nens sobre la falda. Era molt perillós, tothom portava amilla salvavides. Molta gent havia mort fent aquell mateix trajecte. Va ser horrible, teníem molta por. Van ser dues hores llarguíssimes que no podem oblidar mai.

- Al final vau arribar a Lesbos. La idea, però, era continuar fins a Alemanya.

H: Sí, nosaltres volíem anar fins a Alemanya. Era gairebé l'únic país que coneixíem. I sabíem que molts sirians eren allà. Però ens vam trobar que la frontera amb Macedònia estava tancada. Va ser aleshores quan vam haver d'estar tres mesos al camp d'ido-

meni. Hi havia més de 13.000 refugiats. Hi havia tanta gent que a vegades havies de fer més de tres hores de cua per aconseguir menjar. I els nens havien d'anar amb tu, perquè sinó no et donaven aliments per a ells. El pitjor era que, en alguns casos, després de fer cua durant tres hores quan per fi era el teu torn ja no quedava menjar.

- Al maig del 2016, però, Grècia tanca el camp d'Idomeni i redistribueix tots els refugiats.

H: Per nosaltres va ser una sort, perquè ens van enviar a un de més petit. Dormíem tres famílies en una habitació, però no en tendes com a Idomeni. Fins i tot vaig començar a aprendre anglès gràcies a uns voluntaris espanyols. Va ser allà que Unicef ens va registrar en el seu programa per a refugiats. Gràcies a això, Espanya ens va escollir.

- Què vau pensar? En coneixeu alguna cosa?

H: Molt poc. Només pels voluntaris del camp. Però ens era igual. El que havíem viscut a Grècia havia estat molt dur. Vam pensar que qualsevol cosa seria millor.

- Com està la família que vau deixar a Síria?

M: Les coses segueixen igual. La vida allà és molt difícil. Aquest diumenge mateix van matar un amic i un cosí. Tenim germans que ens expliquen que no tenen menjar, que els nens no poden anar a l'escola. I que continuen passant avions a tota hora.

- Us plantejareu tornar-hi, si tot s'arreglés?

H: Evidentment el cor el tenim allà. El nostre somni seria tornar a veure a la nostra família. Però ara per ara ho veiem difícil. Hem de pensar en els nens. Aquí són feliços per primer cop.

Il·lustració 4: Martínez, E. (2018, febrer 23). Primers refugiats sirians a Torelló: Aprendre a començar una nova vida.

Torelló, p. 9.